

Xəbər
Musavat
küçə yürüşü
keçirməkdən
imtina
etdi
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 20 oktyabr 2017-ci il Cümə № 216 (6830) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Biznes sektoruna yeni nəfəs: prezident yoxlamaları daha 4 il dayandırır

Dövlət başçısının birbaşa göstərişi ilə sahibkarlıq sahələrində yoxlamaların dayandırılması 2021-ci ilədək uzadılacaq

yazısı səh.12-də

AŞ PA məruzəçisi Qobustan həbsxanasının bağlanmasını istəyir - reaksiyalar

yazısı səh.3-də

Ərəblər Azərbaycan ətinə dadanıb: ixracat da, qiymətlər də artıb

yazısı səh.12-də

Ölkədə minlərlə insan vəkilsiz qala bilər: yeni qanun

yazısı səh.3-də

Məcburi köçkün rayonları teatrlarının bağlanması təklifi etiraz doğurdu

yazısı səh.14-də

Putinə seçkidə rəqib olacaq Sobçak kimdir?

yazısı səh.11-də

"İnterpol siyasi işlərə görə axtarılanları tutur" ittihamına cavab gəldi

yazısı səh.13-də

ABŞ-ın yeni "küçə inqilabları" ssenarisi

yazısı səh.5-də

Salyanda uşağı maşınla öldürüb qaçan sürücü axtarılır

yazısı səh.4-də

Nardaranda turistlər üçün xüsusi çimərlik salınacaq - kim və niyə?

yazısı səh.13-də

Sabiq rektor haqda sensasion iddia

ŞƏMSƏDDİN HACIYEV İSTİNTAQA ÇAĞIRILIB - ÖZÜ NECƏ TƏSDİQLƏDİ?

Bir neçə gün əvvəl ADU ilə bağlı cinayət işinin ona heç bir dəxli olmadığını deyən deputat yenə də ağılları qarışdıracaq ifadələr işlətdi; korrupsiya ilə bağlı iş dövlət rəhbərliyinin nəzarətindədir

musavat.com
Togrul İsmayıl

yazısı səh.10-də

Azərbaycan uğrunda rəqabət sərtləşir - Bakı toqquşan maraqların mərkəzində

Avropa Birliyinin üzvü olan ölkənin yetkinlisi təşkilatı "dünyanın ən iri silah alıcılarından olan Azərbaycan"a qarşı embarqonu götürməyə çağırırdı - ilginç gelişmə; Rusiya-Qərb çəkışməsi silah bazarına da sıçraya bilər...

yazısı səh.7-də

"Lankranski"nin varidatı uğrunda qırğın -göy bazarı, xaricdəki əmlaklar...

yazısı səh.10-də

Arif Rəhimzadə:
"Mən müstəqilliyin tərəfdarı olmuşam"

yazısı səh.4-də

Hulusi Kılıç:
"Xalqın içindən gələn biriyəm, həyatın bütün çətinliyini çalışaraq aşdım"

yazısı səh. 8 və 9-də

2018-ci il dövlət büdcəsinin layihəsi parlamentə daxil olub

2018-ci ilin dövlət büdcəsinə dair qanun layihəsi artıq parlamentə daxil olub. "APA-Economics" in məlumatına görə, bu barədə dünən Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin növbəti iclasında komitə sədri Ziyad Səmədzadə məlumat verib.

"Artıq büdcə zərfi parlamentdədir. Sənəd 1-2 günə bütün millət vəkillərinə, o cümlədən komitəmizin üzvlərinə paylanılacaq. Mən xüsusilə komitəmizin üzvlərini büdcə ilə bağlı təşkil olunacaq müzakirələrdə fəal olmağa səsləyirəm. Çox güman ki, bu ayın sonu, gələn ayın ilk günlərində digər komitələrlə birgə komitəmiz büdcə müzakirələrinə başlayacaq", - deyir Z. Səmədzadə əlavə edib.

Avropa İttifaqının Azərbaycanı səfirinin avtomobili qəzaya düşüb

Avropa İttifaqının Azərbaycanda Nümayəndəliyinə məxsus avtomobil qəzaya düşüb. APA-nın məlumatına görə, hadisə Bakının Yasamal rayonu ərazisində qeydə alınıb.

Avropa İttifaqının Bakıdakı Nümayəndəliyinə məxsus, Fuad Abbasovun idarə etdiyi "Audi" markalı, 050 D 001 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobil Bakı şəhər sakini Afiqə Abbasovanın idarə etdiyi "Nissan" markalı maşınla toqquşub.

Qəza nəticəsində xəsarət alan olmasa da, hər iki maşına ziyan deyib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Azərbaycan və Al arasında müzakirələr oktyabrın 26-27-də Bakıda keçiriləcək

"Avropa İttifaqı və Azərbaycan arasında tərəfdaşlığa dair yeni sazişin növbəti müzakirə mərhələsi gələn həftə keçiriləcək". Bunu Avropa İttifaqının Azərbaycanda nümayəndəliyinin rəhbəri Kestutis Yankauskas APA-ya açıqlamasında deyib.

Səfir bildirib ki, müzakirələr oktyabrın 26-27-də Bakıda baş tutacaq: "Bu görüşdə sazişin bütün detallarına dair intensiv danışıqlar olacaq".

FETÖ-nün Azərbaycan təmsilçilərindən biri həbs edildi

Fətullahçı Terror Təşkilatının (FETÖ) Azərbaycanda təmsilçilərindən olan Fərik Yıldız həbs olunub. Virtualaz.org xəbər verir ki, bu barədə Türkiyə mətbuatı məlumat yayıb.

Türkiyəyə gələn hava limanında saxlanılan F.Yıldız Ankara Terrorla Mübarizə İdarəsinin əməkdaşlarına təhvil verilib. Bundan sonra isə Ankara məhkəməsinə gətirilib.

İstintaqı aparən məhkəmə hakiminə ifadə verəndən sonra F.Yıldız məhkəmə qərarı ilə həbs olunub.

Xatırladaq ki, F.Yıldız Azərbaycanda fəaliyyət göstərən "Yıldız Elektrik" mağazaların sahibidir.

Kiyevdə parlament binası qarşısında etiraz aksiyası davam edir

Kiyevdə Ukrayna Ali Radasının binası qarşısında təqribən 700 nəfərlik etiraz aksiyası davam edir. "Report" bildirir ki, etiraz aksiyası Qruşevski küçəsində davam edir. Bu küçədə etirazçılar çadırlar qurublar. Qeyd edək ki, oktyabrın 19-da Ukrayna parlamenti etirazçıların tələblərinin yerinə yetirilməsi ilə bağlı bir sıra qanun layihələrini nəzərdən keçirərək qərar qəbul edib. Onlar deputatlardan Antikorrupsiya Məhkəməsinin yaradılmasını, parlament toxunulmazlığının ləğv edilməsini və seçki qanunvericiliyində islahatların aparılmasını tələb edirlər.

Ukrayna prezidenti Petro Poroshenko Ali Rada yaxınlığında keçirilən mitinqin təşkilatçıları olan deputatlarla görüşməyi rədd edib.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

Müsavat küçə yürüşü keçirməkdən imtina etdi

Müsavat Partiyasının oktyabrın 21-də paytaxtda etiraz yürüşü keçirilməsi ilə bağlı Bakı şəhər İcra Hakimiyyətinə ünvanladığı müraciətə, nəhayət, dünən cavab verilib.

Müsavatın Divan üzvü Razim Əmiraslanlının "Bast"ya verdiyi məlumata görə, BŞİH yürüşün keçirilməsini "məqsədəuyğun" saymayıb.

"İcra hakimiyyəti yürüş üçün göstərilən marşrutların nəqliyyatın sıx hərəkət etdiyi ərazilər olduğunu bəhanə gətirərək aksiyanın keçirilməsinə icazə verməyib. Hakimiyyət bizə "Məhsul" stadionunda mitinq keçirilməsini təklif edir", - Razim Əmiraslanlı bildirib.

Müsavat Partiyasının növbəti addımları nədən ibarət olacaq? Bu sualla Müsavat başqanı Arif Hacıyaya müraci-

ət etdik. Arif Hacılı bildirdi ki, məsələ partiya rəhbərliyində müzakirə olunur və qərar barədə məlumat verəcək.

Günün sonunda Müsavat Partiyası 21 oktyabr yürüşü ilə bağlı qərarını açıqlayıb.

Partiyadan verilən məlu-

mata görə, qərarda yürüşün keçirilməyəcəyi, sərbəst toplaşmaq azadlığı uğrunda mübarizənin bundan sonra da hüquqi və siyasi müstəvidə davam etdiriləcəyi bəyan edilib.

□ Musavat.com

Ağdamın icra başçısı məhkəməyə çağırılıb

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi dələduzluqda təqsirləndirilən Teylor İbrahimovun (Teylor Fətişoğlu) cinayət işi üzrə prosesdə iştirak etməsi üçün Ağdam Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Raqub Məmmədova rəsmi məktub göndərilib.

APA-nın xəbərinə görə, R. Məmmədov dələduzluqda təqsirləndirilən Teylor Fətişoğlunun cinayət işi üzrə şahid qismində tanınıb.

T. İbrahimov R. Məmmədovun məhkəməyə çağırılması üçün bir neçə dəfə vəsətət qaldırıb. O, ittiham olunduğu dələduzluq əməlinə vasitəçi olduğunu iddia edib.

Qeyd edək ki, T. İbrahimov zərərçəkmiş Cəfər Həşimovu Ağdamda yerləşən məktəblərdən birinə direktor təyinatı verərək, onun 15 500 manatını dələduzluq yolu ilə ələ keçirməkdə təqsirli bilinir. Digər zərərçəkmiş Zaur Məmmədov və isə Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinə (SOCAR) işə düzəldəcəyini deyərək, onun 13 min manat pulunu ələ keçirib.

20-dən çox zərərçəkmiş qarşı ümumilikdə 100 min manatdan çox ziyan vurmaqda təqsirləndirilən şəxsə qarşı Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq; külli miqdarda tərdildikdə) maddəsi ilə cinayət işi açılıb.

T. İbrahimov eks-prezident Ayaz Mütəllibovun Moskvada mətbuat katibi olub.

Bakıda müxtəlif cinayətlər törətmiş 99 qrup zərərsizləşdirilib

APA-nın məlumatına görə, Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsində keçirilən əməliyyat müşavirəsində qeyd olunub ki, 2017-ci ilin 9 ayı ərzində paytaxtda Daxili İşlər Nazirliyi və Prokurorluq üzrə 9.148 (9.137) cinayət qeydə alınıb ki, onların da 83,2%-i (7.608-i) az ağır və böyük ictimai təhlükə törətməyən, 16,8%-i isə (1.540-i) ağır və xüsusilə ağır növlər olub. 2016-cı ilin eyni dövrü ilə müqayisədə ağır və xüsusilə ağır cinayətlər 2,7%, o cümlədən qəsdən adam öldürmə cinayətləri 14,6% azalıb.

Cinayətlərin 79,1%-nin (78,5%), ağır növlərinin 79,1%-nin (78,1%), qeyri-əşkar şərətdə baş verənlərin 69,4%-nin (67,8%) açılması təmin olunub. Şəxsiyyət əleyhinə olan 1.316 cinayətdən 94,5%-i (95,7%), o cümlədən qəsdən adam öldürmələrin 95,5%-i (98,0%), adam öldürməyə cəhdlərin 100%-i (100%), adam oğurluqlarının 100%-i (50,0%) və zorlamaların 100%-i (100%) açılıb.

Müqayisə edilən dövrlə nisbətə ümumi cinayətlərin açılması 0,6%, ağır və xüsusilə ağır cinayətlərin açılması 1,0%, adam oğurluğu cinayəti 50,0%, qəsdən sağlamlığa ağır zərər vurmalar 6,3%, hədə-qorxu ilə tələb etmələr 3,8%, insan alveri ilə bağlı cəmi cinayətlər 2,0%, mülkiyyət əleyhinə olan cinayətlər 2,7%, o cümlədən xüsusi əmlak oğurluqları 4,3%, mənzillərdən edilən oğurluqlar 1,3%, mal-qara oğurluğu 0,8%, avtonəqliyyat oğurluğu 31,3%, soyğunçuluqlar 12,9%, quldurluqlar isə 5,9%, yaxşılaşıb.

Müşavirədə qeyd olunub ki, cinayətlərin profilaktikasında və açılmasında müasir informasiya texnologiyalarının tətbiqinin böyük əhəmiyyəti olub. Baş İdarənin və ərazi polis orqanlarının "Təhlükəsiz şəhər" xidmətinin operatorları tərəfindən 3.944 hadisə aşkarlanıb, kameraların arxiv görüntülərindən istifadə edilməklə 223 bağlı cinayət açılıb.

Təqsirləndirilən şəxs qismində axtarıbda olan 1.566 nəfərdən 66,5%-i (-2,5%, 1.042-i), ağır və xüsusilə ağır cinayətlərə görə axtarılan 600 nəfərdən isə 48,2%-i (-4,8%, 289-u) tutulub. Bununla yanaşı, 60 soyğunçuluq və quldurluq cinayəti törətmiş 107 nəfərdən ibarət 50 qrup, eləcə də 101 mənzil oğurluğu törətmiş 121 nəfərdən ibarət 49 cinayətkar qrup ifşa olunub.

Hesabat dövründə narkotiklərlə bağlı aşkar edilmiş 628 (973) fakt üzrə qanunsuz dövriyyədən 267 kq-dan çox (+31 kq 230 qr) narkotik vasitə çıxarılıb. 107 odlu silah, 33 qumbara, 2.360 ədəd döyüş patronu yığılıb, qanunsuz saxlanılan və gəzdirilən 54 odlu silah əməliyyat yolu ilə götürülüb.

Əməkdaşımız Sevinc Telmanqızı imza günü keçirir

Tanınmış yazarımız şənbə günü Park Bulvarda kitablarını oxuculara təqdim edir "Yeni Müsavat" qəzetinin əməkdaşı Sevinc Telmanqızı yeni nəşr olunan kitablarının imza gününü keçirir.

Musavat.com xəbər verir ki, tədbir oktyabr ayının 21-də, şənbə günü, saat 15.00-da Park Bulvarda keçiriləcək. Eyni gündə müəllifin həm "Sevincin və Trampin Amerikası", həm də "Xatirələrin işgəncəyə döndüyü yer" kitablarının imza günü baş tutacaq. Satış üçün ancaq "Xatirələrin işgəncəyə döndüyü yer" adlı kitab nəzərdə tutulub. 10 AZN məbləğində olan kitabı əldə edən oxuculara "Sevincin və Trampin Amerikası" kitabı hədiyyə olunacaq.

Beləcə, redaksiyaya və müəllifə müraciət edərək, kitabı əldə etmək istədiyini deyən oxucularımız üçün əyləncəli bir fürsət yaranır. Gəlin, imza günündə müəllifin yanında olun və onun imzası ilə eyni vaxtda "Yeni Müsavat"ın iki kitabını əldə edin.

Bu gün də yağış yağacaq

Oktyabrın 20-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişkən buludlu olacağı, aralıq tutulacağı gözlənilir.

Virtualaz.org Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentinə istinadla bildirir ki, sabah gün ərzində yarımada bəzi yerlərində çiskinli yağış yağacağı ehtimalı var. Cənub küləyi əsəcək, aralıq güclənəcək.

Havanın temperaturu yarımada gecə 10-13°, gündüz 18-21°, Bakıda gecə 11-13°, gündüz 19-21° isti olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında hava əsasən yağmursuz olacaq. Lakin günün birinci yarısında bəzi şərq rayonlarında yağış yağacağı ehtimalı var. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Mülayim şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturunun gecə 8-13°, gündüz 18-23°, dağlarda gecə 3-8°, gündüz 11-16° isti olacağı gözlənilir.

AŞ PA məruzəçisi Qobustan həbsxanasının bağlanması istəyir - reaksiyalar

Ötən həftə AŞ PA-da Azərbaycan əleyhinə qəbul edilən iki qətnamənin müəlliflərindən biri olan avstriyalı məruzəçi Stefan Şennak verdiyi son müsahibədə ölkəmizlə bağlı bir sıra maraqlı fikirlər səsləndirib. Onun geniş müsahibəsində əsas diqqətçəkən yer Qobustan həbsxanası ilə bağlı olub. Stefan Şennak bunları deyib: "Son səfərimdə bəlkə də sizin ölkənizdə ən pis yerə də getdim - Qobustan təcridxanasına. Mən ümid edirəm ki, bu həbsxana tezliklə bağlanacaq".

Onun bu fikirləri Qobustan həbsxanasının taleyini bir daha gündəmə gətirib. Zaman-zaman bu həbsxananın bağlanması barədə müxtəlif şəxslərin dilindən fikirlər səslənib.

Qobustan həbsxanası 1998-ci ildən mövcuddur. Qaradağ rayonundakı Qobustan qəsəbəsində yerləşir. Bu ilin iyununda həbsxananın tezliklə ləğvi və başqa yere köçürülməsi barədə Ədliyyə Nazirliyinin İnsan hüquqları və ictimaiyyətə əlaqələr idarəsinin rəisi Faiq Qurbanov önəmli açıqlamalar vermişdi. O, Qaradağ rayonunu ərazisində, Umbaki qəsəbəsində yeni, müasir standartlara cavab verən qapalı həbsxananın tikildiyini və hazır olandan sonra Qobustan həbsxanasının ora köçürülmə-

yini qeyd etmişdi. Qeyd edək ki, bu qapalı həbsxanaya ən ağır cinayət törədən məhbuslar göndərilir. Hazırda burada kifayət qədər tanınmış məhbuslar cəza çəkirlər. Onlardan OMON-çular Elçin Əmiraslanov, Səfa Poladov və Arif Kazımovu, "Müsləman Birliyi" hərəkatının sədri Tale Bağırzadəni və başqalarını misal çəkmə bilərik.

Vaxtilə 17 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsindən Qobustana köçürülən və cəzasının bir hissəsini orada çəkən milli azadlıq hərəkatının öncül ismlərindən olan Milli Dövlətçilik Partiyasının sədri Nemət Pənahlı bunları dedi: "Hər bir insan ən qatı cinayət törətsə belə, azadlıqdan məhrum olunur, insanlıqdan deyil. Həbsxanalarda

Nemət Pənahlı:
"Orada gördüklərim dilə gətiriləsi deyil"

məhbusların doğru yola yönəldilməsi nəzərdə tutulur. Əminliklə deyirəm ki, Qobustan həbsxanası XXI əsrdə bir millətə ən böyük təhqirdən başqa deyil. O həbsxanaya gedəndə orada insaniyyətə yaraşan heç nə ilə rastlaşa bilməzsiniz. Oradakı idarəçiliyin özü belə cinayətdir. Orada insan üçün yaşayış şəraiti olan heç nə yoxdur. Qobustana bu gün qatı ci-

Mirvari Qəhrəmanlı:
"Onlar mütləq şəkildə həbsxanada monitorinq aparıb..."

nayətkarlar çox göndərilir. Daha çox cəza çəkdiyi yerlərdə haqsızlığa etiraz edənlər müxtəlif bəhanələrlə ora göndərilir. Mən azadlıq hərəkatına rəhbərlik edən bir şəxsəm. Dağlıq Qarabağda müharibələr başlayanda insanları döyüşlərə hazırlayırdım. O zaman düşməni əsirliyində olanları sonradan hansı işgəncələri gördüklərini danışırıdılar. Bax

mən o işgəncələri Azərbaycan həbsxanalarında gözüm ilə gördüm, istər 1 sayılı Bakı İstintaq Təcridxanası, istər 17 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsi, istər də Qobustan həbsxanası olsun. İnanın ki, dilə gətiriləsi sözlər deyil".

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı Qobustan həbsxanasında olmasa da, orada cəza çəkən insanların dilindən indiyə qədər çox dəhşətləri eşitdiyini qeyd etdi: "Əvvəllər Bayıl həbsxanasında olmuşam. Qadın məhbuslar saxlanılan yerdə. İndi o həbsxana yoxdur, yaxşı ki, elə yoxdur. Qobustan həbsxanasında olmasam da, orada cəza çəkmiş insanların, onların yaxınlarının dillərindən çox şey eşitmişəm. Dəfələrlə dilə gətirilib ki, Azərbaycanda həbsxanalar yenilənməli, təmir olunmalıdır. Avropa İttifaqından Ədliyyə Nazirliyinə məhkəmələrdə islahatlar aparmaqla bağlı qrantlar ayrılır, amma bilmirəm ki, bu sahəyə də ayrılır. Bu qrantlar ayrılmasa, yax-

şı bilərəm ki, Ədliyyə Nazirliyinin tərkibində tikinti idarəsi var. Məhbusların köməyi ilə də normal bir şərait yaratmaq olar və bu çox vacibdir. Nazirliyin işçiləri xaricdə beynəlxalq təcrübəni öyrənmək məqsədilə həbsxanalarda olurlar. İstənilən məhbusun hüquq və azadlıqları təmin olunmalıdır. Burada əsas məsuliyyət daşıyanlardan biri də Ədliyyə Nazirliyinin yanında İctimai Komitədir. Orada vətəndaş cəmiyyətinin üzvləri var. Onlar mütləq şəkildə Qobustan həbsxanasında monitorinq aparıb, öz təklif və tövsiyələrini verməlidirlər. Bunlar yalnız başlanğıcdır. İctimai komitə yalnız onun yaradılmayıb ki, Ədliyyə Nazirliyinin iclaslarında yalnız iştirak etsinlər, yaxud əfv və digər məsələlərlə bağlı fəaliyyət göstərsinlər. Komitə həm də ondan ibarətdir ki, vaxtaşırı monitorinqlər aparıb, orada olan çatışmazlığın mütləq menada aradan qaldırılmasına nail olunsun".

□ **Cavanşir ABBASLI**

Azərbaycanda minlərlə insan vəkilsiz qala bilər: yeni qanun

Fiziki şəxslərin məhkəmədə vəkil olmayan hüquqi nümayəndələr tərəfindən müdafiə edilməsinə qadağa qoyula bilər. Belə ki, 6 oktyabrda Milli Məclisdə Prosesual Məcəlləyə, İnzibati Prosesual Məcəlləyə və "Vəkil və vəkillik fəaliyyəti haqqında" Qanuna nümayəndəlik institutunun məhdudlaşdırılması ilə bağlı təklif müzakirə edilərək, plenar iclasla təvsiyə olunub.

Təklif edilən layihədə bütün məhkəmə işlərində fiziki şəxslərin təmsilçiliyinin (nümayəndəliyinin) Vəkillər Kollegiyasının üzvü olan hüquqşünaslara verilməsi, Vəkillər Kollegiyasının üzvü olmayan hüquqşünasların məhkəmə təmsilçiliyinin ləğvi nəzərdə tutulur.

Bu qərara vəkillər də narazılıqlarını bildiriblər. Belə ki, bir neçə vəkil vəkillik fəaliyyəti haqqında qanuna dəyişikliklə bağlı Milli Məclisə təklif edilən layihəyə görə mətbuat konfransı keçirib. Konfransda tanınmış hüquqşünaslar Ramil Süleymanov, Fərhad Mehdiyev, Xalid Bağirov və digərləri iştirak ediblər. Hüquqşünaslar bildiriblər ki, qanun layihəsində nümayəndəlik institutunun ləğvi nəzərdə tutulur ki, bu da məhkəmələrdə çıxış edən vəkillərin fəaliyyətini məhdudlaşdıra bilər.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" a danışan deputat Fazil

Mustafa bildirib ki, qərara əsasən, nümayəndəlik institutu ləğv olunur: "Bu da müəyyən dərəcədə nümayəndə heyətinin vəkilliklə əvəz olunmasına gətirib çıxaracaq. Təbii ki, burada müəyyən problemlər yaşana bilər. Çünki elə insanlar var ki, onlar heç müdafiəçi tutmaqda maraqlı olmurlar. Sadəcə olaraq, öz nümayəndələri vasitəsilə müdafiə olunmağa üstünlük verirlər. İndi isə bu, problem yaradacaq. Hər halda, bu məsələ Milli Məclisdə müzakirə edilən zaman fikirlərimizi bildirəcəyik. Prinsip olaraq bu qərar verilən zaman vətəndaşların vəziyyətini yüngülləşdirəcək mexanizmlərin tapılmasının tərəfdarıyam. Ləğvlə məsələ yekunlaşmır. Çünki nümayəndəlik bir çox hallarda vəkillikdən daha fərqli bir vəziyyətdə anlaşılır. Ona görə də vətəndaşa daha geniş imkanlar yaradır. Buna görə də daha düşünülmüş addım atılmalıdır. Şəxsən mən bə-

Fazil Mustafa:
"Belə qərar verilən zaman vətəndaşların vəziyyətini yüngülləşdirəcək mexanizmlərin tapılmasının tərəfdarıyam"

tövükdə ləğvetmənin tərəfdarı deyiləm. Proseslərdə müəyyən məhdudlaşmalar ola bilər. Lakin tam olaraq vətəndaşın təmsilçilik imkanlarının tanınması, bunun asanlaşması baxımından nümayəndəliyinin olması lazımdır. Vəkillər Kollegiyasının üzvü olmayanlar mülki işlərə çıxış bilməyəcəklərsə, bu, böyük çətinliklər yaradacaq. Çünki bizdə vəkillərin sayı çox deyil. Nəticədə qiymətlər də bahalasaqcaq".

Əsabəli Mustafayev:
"Azərbaycan hələ buna hazır deyil"

Vəkil Əsabəli Mustafayev ölkədəki mövcud durumu şərh edərək, bəhs etdiyi qərarın ciddi problemlərə yol açabilecəyini söyləyib: "Bu proses müxtəlif ölkələrdə fərqli formaldadır. Məsələn, bezi Avropa ölkələrində məhkəmələrdə ancaq vəkillər iştirak edirlər. Elə ölkələr də var ki, orada nümayəndələr də olur. Bir sıra ölkələrdə bu nümayəndələr heç bir qurumda təmsil olunmurlar, ancaq bezi ölkələrdə hansısa

vəkillər kollegiyasının bir strukturu kimi fəaliyyət göstərirlər. Yeni iki cür vəkil olur: nümayəndə kimi iştirak edənlər və bütün işlərə qoşulanlar. Əgər hökumət bu cür qərar verirsə ki, məhkəmələrdə ancaq kollegiyanın üzvləri iştirak etsinlər, o zaman bunu da mərhələli formada etmək lazımdır. Hazırda ölkədə 800-dən bir qədər artıq vəkil, 10 mindən də çox nümayəndə var. Deməli, mülki işlər üzrə böyük bir yükü bu nümayəndələr aparırlar. Birdən-birə bu nümayəndəliyin ləğv edilməsi o deməkdir ki, həmin işlərə də vəkillər çıxmalıdırlar. İndiki halda isə vəkillər bu yükü öhdəsindən heç cürə gələ bilməzlər. Digər tərəfdən də onlar çoxsaylı işləri üzərlərinə götürsələr, deməli, əhaliyə keyfiyyətli yardım məsələsindən danışmaq mümkün deyil. Əhali özü də böyük çətinliklərlə üzləşəcək. Birincisi, nümayəndələr daha ucuz qiymətə gedirlər. Çünki onların ödədiyi vergilərin məbləği azdır. Vəkillər isə təxminən 36 faiz vergi verirlər. Eyni zamanda nümayəndələr daha əlçatandır. Məsələn, Sumqayıtda hüquq məsləhətxanası bir yerdədirsə, nümayəndələrə hər mikrorayonda rast gəlmək olur".

Ə. Mustafayev xatırlatdı ki, Azərbaycanda elə rayonlar var ki, orada bir vəkil belə yoxdur: "Bəs bu rayonların məsələsi necə olacaq? İnsanlar ancaq vəkillərə müraciət etməli olsalar, maddi durum aşağı olanlar bu hüquqdan istifadə edə bilməyəcəklər. Nəticədə isə hüquqi yardımsız qalacaqlar. Ən bəlalı məsələ də budur ki, bizdə hələ pulsuz hüquqi yardım sistemi

qurulmayıb. Yeni insanlar xüsusilə mülki və inzibati-icraat qaydasında olan işlərdə pulsuz hüquqi yardım ala bilmirlər. Ona görə də belə görürəm ki, hökumət əgər bu sistemi sadaladığı problemlərə baxmayaraq seçsə, o zaman vəkillərin sayını 4-5 dəfə artırmaq lazım idi. Bundan başqa, indiyə qədər pulsuz hüquqi yardım sistemini də yaratmaq gərəkdir. Vəkilliyə qəbulu sadələşdirmək, heç olmasa, hər il qəbulla heyətə keçirməyə ehtiyac olacaq. Bütün bunlar edilərdisə, daha sonra bəhs etdiyimiz qərar barəsində düşünmək olardı. İndiki mərhələdə isə hesab edirəm ki, bu, əhəlinin maraqlarına olduqca ciddi mənfi təsir edəcək".

Vəkil bu cür dəyişikliyə hansı səbəbdən gəldiyinə də münasibət bildirib: "Hesab edirəm ki, buna ona görə gəldik ki, 800 nəfər vəkili idarə etmək daha asandır. Özü də bir məsələ də var ki, nümayəndələr eyni strukturda birləşməyiblər. Ona görə də nümayəndələrə təsir etmək imkanları çətinləşir. Vəkillərlə bağlı isə məsələ bu cür deyil. Hər bir vəkilin hansısa hüquq məsləhətxanasında adı gedir. Həmin məsləhətxananın isə təbii ki, rəhbəri var. Bundan əlavə, kollegiya, kollegiyanın da ayrıca rəyaset heyəti var. Bu baxımdan, vəkilləri asan idarə edirlər. Ola da bilər ki, məsələ qanunla bağlıdır. Yeni kimlərsə hesab edə bilər ki, işə çıxanlar vəkillər, peşəkar hüquqşünaslar olsunlar. Ancaq bugünkü gündə belə sistemə keçmək çox ziyanlı qərar olacaq. Çünki Azərbaycan hələ buna hazır deyil".

□ **Əli RAİS**

"Baxış bucağı"

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bərpa etməsindən 26 il keçdi. Üstündən illər keçsə də, yenə həmin tarixi günə bağlı yazılarda növbəti dəfə müstəqilliyə qarşı olanlardan bəhs edildi, ünvanlarına tənqidlər yağdırıldı. Biz "Yeni Müsavat" olaraq tənqidlərə tuş gələn qarşı tərəfə tribuna verdik, növbəti dəfə onların arqumentlərini dinləmək istədik. Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri, deputat Arif Rəhimzadə ilə digər mövzulardan da danışdıq:

- Arif bəy, gec də olsa, Müstəqillik günü ilə bağlı sizi təbrik edirəm.

- Sağ olun, mən də sizi təbrik edirəm, cansağlığı arzulayıram.

- Təşəkkür edirəm. Arif bəy, deyəsən, sosial şəbəkələrdə yoxsunuz, eləmi?

- Varam. Ancaq sözün düzü, baxmağa vaxtım olmur.

- Öz adınızla varsınız?

- Bəli. Bu ildən facebookda yam. Ancaq çox aktiv deyiləm.

- Deməli, ordakı statuslardan, şərhərdən xəbəriniz yoxdur. Qısaca deyim ki, müstəqilliklə əlaqədar təbriklərlə yanaşı, qınaqlar da oldu. O qınaqlara hədəf olan şəxslərdən biri də siz oldunuz. Müstəqilliyin əleyhinə səs verənlərdən biri kimi tənqid olunmağınızı necə qarşılayırsınız?

- Artıq 26 ildir müstəqillik, azı 25 dəfə buna cavab vermishəm və mən artıq danışmağa sözüm yoxdur. Mən müstəqilliyə qarşı olmamışam, müstəqilliyin tərəfdarı olmuşam. İntəhası, mən demişəm ki, bu məsələ ümumxalq səsverməsi yolu ilə həll olunmalıdır. Burda nə pis şey demişəm ki?

- 1991-ci ilin 18 oktyabrında Ali Sovetdə Konstitusiyaya Aktına səs verdinizmi?

- Əlbəttə, səs verdim.

- Demək, 258 nəfərin sırasında siz də varsınız?

- Bəli.

- Amma adətən 1991-ci ilin 17 mart referendumunda SSRİ-nin saxlanması aleyhinə çıxan 43 deputatdan bəhs olunur. Həmin səsvermədə isə siz də daxil, böyük əksəriyyət SSRİ-nin saxlanması səs verib və buna görə qınaqlara tuş gəlmisiniz. Bu barədə nə deyə bilərsiniz?

- Açıq deyim, bütün o məsələlər mənə yadımdadır. Ancaq mən heç vaxt müstəqilliyə zidd çıxış etməmişəm. Bunu dəfələrlə demişəm və yenə deyirəm. Mən hesab edirəm ki, o məsələni bir-iki nəfər yox, xalq müəyyən etməlidir, referendum nəticəsində məsələ öz həllini tapmalıdır.

- Axı mart ayında referendum keçirilmişdi və rəsmən elan olundu ki, guya Azərbaycan seçicisinin 76%-i SSRİ-nin saxlanması "hə" deyib. Siz bu nəticəyə inanırdınız?

- Vallah, indi bunu demək çətinidir. O vaxt SSRİ-nin saxlanması tərəfdarları az deyildi.

- Bəs demək olarmı ki, o vaxt ki kommunist hakimiyyəti xalqın səsini saxtalaşdırıbmış?

- Bunu deməkdən ötrü gərək bir fakt olsun. Mən desəm ki, saxtalaşdırılıb, ya yox, doğru olmaz. Gərək bu, yoxlanılsın.

- Hər halda, ortaya suallar çıxır: yazda keçirilən referendumda SSRİ-nin saxlanması "hə" deyildi, amma ilin son ayındakı referenduma mütləq əksəriyyət "yox" dedi.

- Çünki gördülər ki, mümkün deyil. Ondan sonra hamı başa düşdü ki, SSRİ-nin qalması mümkün deyil. SSRİ-nin tərkibindəki böyük respublikalar ayrıldı, dedilər ki, biz imperiyanı istəmirik. Artıq hamı başa düşdü ki, SSRİ-nin saxlanması mümkün olan şey de-

man olduğumuz üçün bizə həmişə təzyiqlər, ögey münasibət olub. Məsələn, Azərbaycan SSRİ-də 15 respublika arasında özünü təmin edən 4 donordan biri idi. Yeni Azərbaycan daxil, bu 4 respublika özünü təmin etməkdən əlavə, digər 11 respublikaya Azərbaycanın qazancından vəsait ayrılırdı. Beləliklə, qalan 11 respublika bütçədən bəhrələnirdi. Elə bizim bədnam qonşularımız, həmçinin Gürcüstanın özü də... Hələ o vaxt belə bir təsəvvür var idi ki, Azərbaycan müstəqil yaşaya bilər və bu respublikanın iqtisadiyyatı, resursları buna imkan verir"

- Siyahı var, mətbuatda da, sosial şəbəkələrdə də yayılıb.

- O siyahıdakıların əksəriyyəti müstəqilliyin əleyhinə çıxış etməyiblər. Onlar düşüncələr ki, müstəqilliyi əldə etməkdən, müstəqilliyə keçməkdən ötrü xalqın fikrini öyrənmək lazımdır.

- 43 nəfər ki, o zaman SSRİ-nin saxlanması barədə ümumxalq səsverməsinin keçirilməsinə qarşı çıxdı, mərhum Heydər Əliyev də onlarla birlikdəydi. Maraqlıdır ki, siz hər zaman Heydər

gün sessiyaya qatılmamasının səbəbi nə idi?

- İndi bunu deməyə çətinlik çəkərəm.

- Arif bəy, yuxarıda haqqında danışdığımız 43 deputatdan sağ qalanların sayı azdır. Vaxtaşırı onların statusu, pensiyə təminatı və s. bağlı məsələ qaldırılır. Bir sıra ölkələrdə bunun nümunəsi var. Azərbaycanda da bu istiqamətdə addım atıla bilərmi ki, necə deyərlər, arada halallıq olsun?

- Bu məsələ bir neçə dəfə

Azərbaycan buna baxmayaraq, çox real və düşünülmüş xarici və daxili siyasət yürüdür. Bu siyasət çərçivəsində də öz fəaliyyətini həyata keçirir.

- Bəzi ekspertlər hesab edirlər ki, Azərbaycan Qərbdən gələn təzyiqlərə cavab olaraq yenidən Rusiyaya üz tuta bilər. Bu, mümkündürmü?

- İş burasındadır ki, Rusiya bizim ən böyük qonşumuzdur, bizə böyük təsiri var. Rusiyada çoxlu azərbaycanlılar yaşayır. Rusiyanın da, İranın da, Ameri-

kanın da maraqlarını nəzərə almalıyıq. Bizim siyasətimiz də bax, bundan ibarətdir. Məsələn, Azərbaycanın öz müstəqil siyasətinin bariz nümunəsi odur ki, Krımın müstəqilliyini, Rusiyanın tərkibinə daxil edilməsini qəbul etməyib. Belə misallar çoxdur. Ona görə də təzyiqlərə məruz qalır.

- Cenevrə danışıqlarından sonra Ermənistan prezidenti bütün beynəlxalq hüquqa zidd olaraq dünyaya meydan oxuduğu halda, işğalçı ölkəyə nə Qərb, nə Rusiya tərəfdən təzyiq olmadı. Bunun səbəbi nədir?

- Birinci növbədə istəyirlər ki, əvvəlcə Azərbaycanı sındırınsınlar, ondan sonra Ermənistanla qarşı başlasınlar. Səhəb bundan gedir. Ona görə yox ki, erməniləri sevirlər. Düzdür, xaricdə ermənilərin təsiri azərbaycanlılardan çoxdur. İndinin özündə Amerika Ermənistanla, Dağlıq Qarabağa da maliyyə yardımı göstərir. Digər qonşu, lap müsəlman ölkələr də həmçinin. Belə hal var. Mən sizə deməliyəm ki, düzgünlük, ədalət, normal münasibət nə qədər götür-qoy etsən, hamısından çox yaqın ki, elə Azərbaycandır.

- Arif bəy, təzyiqlər gələn il Azərbaycanda keçiriləcək prezident seçkiləri ilə bağlı ola bilərmi? Mümkündürmü ki, Qərb də, Rusiya da hakimiyyət başına öz namizədini gətirmək üçün hərəkətə keçir?

- Məndə belə təsəvvür yaranıb ki, Rusiya Azərbaycana çox da ələ təsir göstərmir. Rusiyanın iqtisadi, digər maraqları var, ancaq Azərbaycanın siyasəti müəyyən qədər Rusiyani da təmin edir. Rusiya tərəfdən bizə çox təhlükə görmürəm.

- Amma Ermənistanı silahlandırır. Elə bu yaxınlarda işğalçıya silah almaq üçün 200 milyonluq kreditin verilməsi təsdiqləndi. Bu, təhlükə deyilməz?

- Ermənistanı silahlandırır, çünki onun tərəfdarıdır.

- Yeni dolayısı ilə təzyiqdirmi?

- Bəli. Rusiya iqtisadi maraqlarını güdür də. Ermənistanı verir, bunun qarşılığında biz də almağa məcburuq.

- Azərbaycan bu təzyiqlərin qarşılığında Avrasiya Birləşməsinə qoşula bilərmi? Hazırkı situasiyaya nə deyir?

- Yaqın ki, indiki şəraitdə yox. Burada bir düzəliş olmasa, bu, çox çətin məsələdir.

□ EİSAD PAŞASOY

"Mən müstəqilliyə qarşı deyil, tərəfdarı olmuşam"

Arif Rəhimzadə: "Hələ o vaxt belə bir təsəvvür var idi ki, Azərbaycan müstəqil yaşaya bilər və bu respublikanın iqtisadiyyatı, resursları buna imkan verir"

"Rusiya tərəfdən bizə təhlükə görmürəm"

Yil. Həm də bir il əvvəl 20 Yanvar hadisələri olmuşdu. Ondan sonra tamamilə başqa fikir yaranmışdı. Xalqın əksəriyyəti fikirləşdi ki, müstəqillik lazımdır. Sovetlərin mövqeyi insanlara təsir eləmişdi.

- Arif bəy, özünüz də dediyiniz kimi, siz mart ayında SSRİ-nin saxlanması haqqında referendumun keçirilməsinə tərəfdar olduğunuz halda, oktyabr ayında müstəqilliyə səs verdiniz. Arada ki o müddətdə sizin rəyinizi dəyişən hansı amillər oldu?

- Əsas SSRİ-nin, onun rəhbəri Qorbaçovun Azərbaycana münasibəti, hərəkətləri məndə də çox mənfi reaksiya yaratdı. Mən həmişə hesab etmişəm ki, Azərbaycan müstəqil olmalıdır. Çünki Azərbaycana həmişə təzyiq olub, bizə ögey münasibət bəsləyiblər. Çar vaxtında da, sovet dövründə də həmişə qonşulara nisbətən, biz müsəl-

vür var idi ki, Azərbaycan müstəqil yaşaya bilər və bu respublikanın iqtisadiyyatı, resursları buna imkan verir.

- O zaman hesablama var idi mi ki, Azərbaycan ildə nə qədər vəsaiti digər respublikalara, o cümlədən ermənilərə ayırır?

- O vəsaiti birbaşa ermənilərə ayırmırdı. O vəsait İttifaq Fonduna göndərilirdi. Daha sonra o Fondada bölgü həyata keçirilirdi, bəlli öldürdü ki, kime nə qədər düşür.

- Dediğiniz kimi, əks-argumentlərə dəfələrlə cavab verdiyiniz halda, yenə də tənqid olunursunuz. Tez-tez belə fikirlər səslənir ki, müstəqilliyin əleyhinə çıxanlar indi onun bəhrəsini görürlər. Bu yanaşmaya münasibətiniz necədir?

- Müstəqilliyin əleyhinə çıxış edənlər kim olub? Mən bilirmərəm.

Əliyevi müdafiə etsəniz də, bu məsələdə fərqli mövqedən çıxış etdiniz. Fikir ayrılığınızın səbəbi nə oldu?

- Mən həmişə Heydər Əliyevin siyasətinə rəğbətə yanaşmışam, onun kursuna uyğun hərəkət etmişəm. İntəhası, mənəm də öz fikrim olub. Hesab etmişəm ki, bu məsələdə məsləhətləşmək, xalqın səsini istinad etmək lazımdır.

- Səsvermədən əvvəl siz Heydər Əliyevlə məsləhətləşmişdinizmi?

- Yox, məsləhətləşməmişdim.

- Bəs sonradan sizə bununla bağlı nə isə dedimi, sizə irad bildirdimi?

- Yox, heç nə demədi. O, demokratik bir insan idi. Heç vaxt mənə irad bildirməmişdi.

- 18 oktyabrda 360 deputatın 258-i səsvermədə iştirak etmişdi. Bəs digər 100-dən artıq deputatın həmin mühüm

müzakirə olunub, müxtəlif fikirlər səslənib. Son nəticədə məsələ onlar istədiyi kimi öz həllini tapmayıb. Mən bu "Tarix Nadir"ə kökündən baxsam da, onu analiz eləməyə, onlara heç nə edə bilmərəm. Çünki onların fikirlərini müdafiə etməyə əsaslı dəlillər də olub, məsələ öz həllini tapmayıb.

- Bu məsələyə yenidən qayıtmaq olarmı?

- Yaqın ki, olar. Amma bu dövrə yox.

- 2018-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi dövlət səviyyəsində qeyd olunacaq, prezident bununla bağlı sərəncam imzalayıb. Azərbaycan Respublikasının Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin hüquqi varisi olduğunu nəzərə alsaq, həmin deputatların statusuna baxılması da çox yazışı addım olar, elə deyilməz?

- Əlbəttə. İş burasındadır ki, bizim qanunvericilik konstitusiyası qəbul olunan sonra yaranıb və keçmişdə olanlar nəzərə alınmayıb.

- Arif bəy, Azərbaycana qarşı Qərbin təzyiqləri barədə də fikirlərinizi bilmək istərdim. Helsinki Komissiyasında Azərbaycanla bağlı dinləmələrin keçirilməsində məqsəd-məram, sizcə, nədən ibarətdir? Adətən Rusiyadan gələn təzyiqlərdən danışılır, son zamanlar Qərbdən təzyiqlər artıb. Nə baş verir?

- Ona görə təzyiq edirlər ki, Azərbaycan tam müstəqil, heç kime baxmadan özünün ədalətli siyasətini aparır. Azərbaycanı o tərəfə də, bu tərəfə də çəkmək istəyirlər, ancaq deyir ki, yox, mən öz yolumu seçmişəm, öz yolunla getməliyəm. Bax, əsas səbəb budur. Bundan ötrü erməni faktorunu da, başqa şeyləri də istifadə edirlər. Son nəticə də belədir ki, Azərbaycanın üstünə düşüblər, ona hədə-qorxu gəlirlər, təzyiqlər göstərilir. Amma

Son günlərdə Ukraynada vəziyyət yenidən gərginləşib. Gürcüstanın sabiq prezidenti və Odessa vilayətinin keçmiş qubernatoru Mixail Saakaşvilinin Ukraynaya zorla gəlişindən sonra keçən müddət ərzində baş verən hadisələr ən kritik həddə çatıb. Belə ki, oktyabrın 17-dən etibarən Saakaşvilinin tərəfdarları oturaq aksiya keçirirlər. Onlar parlamentin buraxılmasını, növbədənkonar prezident seçkilərinin keçirilməsini tələb edirlər. Tələblər yerinə yetirilməyə qədər aksiyanı davam etdirəcəklərini bildirirlər.

Siyasi şərhçilər Avropadan Ukraynaya zorla gəldikdən sonra başlanan proseslərin arxasında Qərbin əlinin olduğunu iddia edirlər. Bir müddətdir digər ölkələrdə inqilablar həyata keçirməyə ara verən ABŞ-ın artıq hərəkətə gəldiyi, Saakaşvilinin əli ilə ikinci "Qızılgül inqilab"ı (ilk dəfə 2003-cü ildə Gürcüstanda baş verib, Eduard Şevardnadze hakimiyyətdən uzaqlaşdırılıb, yerinə Saakaşvili gəlib) ssenarisini həyata keçirmək niyyətinin olduğu deyilir. Amerikanın təkə Ukrayna ilə bu prosesləri bitirməyə və digər ölkələrdə də "küçə inqilabları" ssenarisini həyata keçirmək üçün cəhdlər edəcəyi qeyd olunur. Bu sırada göz önünə Rusiya və Azərbaycan gəlir. Çünki gələn ilin martında şimal qonşumuzda, oktyabrda isə ölkəmizdə prezident seçkiləri keçiriləcək.

Politoloq Elxan Şahinoğlu Ukraynada cərəyan edən proseslərdə əsas niyyətin prezidentin istefasına nail olmağı olduğunu qeyd etdi: "Kiyevdə parlament binası qarşısındakı mitinqin bir neçə məqsədi var.

ABŞ-ın yeni "küçə inqilabları" ssenarisini

Elxan Şahinoğlu: "Saakaşvili ABŞ-dakı siyasi mərkəzlərinin razılığını almasaydı, Poroşenkonun istefasını qətiyyətlə tələb etməzdi"

Mitinqi təşkil edən Saakaşvili deputat toxunulmazlığının ortadan qaldırılmasını və antikorrupsiya qanununun qəbulunu tələb edir. Ancaq hiss olunur ki, Saakaşvilini və ona birbaşa və kənardan dəstəkləyən qüvvələr prezident Petro Poroşenkonun istefasına nail olmaq istəyirlər. İddialar var ki, Mixail Saakaşvilinin arxasında Poroşenkonun gələcək prezident seçkilərindəki əsas rəqibi Yuliya Timoşenko və oliqarx İqor Koloymoyski dayanır. Maraqlıdır ki,

Saakaşvili Poroşenkonun komandasında olanda Koloymoyski və Gürcüstanın keçmiş prezident az qala düşmən idilər. İndi isə prezidentə qarşı müxalifətçilik hər iki şəxsi bir-birinə yaxınlaşdı. Saakaşvilinin Poroşenkoya qarşı indiki radikal çıxışları Ukraynanı növbəti inqilab dalğasına sürükləyə bilər ki, bu Rusiyanın xeyrinə olacaq. Moskvanın Saakaşvilini görməyə gözü olmasa da, Gürcüstanın keçmiş prezidentinin hazırkı radikal tələbləri Kremlin

marqlarına cavab verir. Ukraynanın hazırkı prezidentinin iki çıxış yolu var, ancaq hər iki yol Poroşenko üçün müəyyən risklər vəd edir. Poroşenko üçün birinci çıxış yolu daxili işlər naziri Arsen Avakovdan mitinqi və parlamentin qarşısında qurulan çadırları dağıtmağı istəməsi ola bilər. Ancaq bu halda toqquşmalar və itkilər də olacaq. Digər tərəfdən, Avakovun prezidentin əmrini yerinə yetirib-yetirməyəcəyi də bəlli deyil. Çünki Ukraynanın hazırkı erməni əsilli daxili işlər naziri

bilər. Hazırkı vəziyyətdə Petro Poroşenko Vaşinqtondan dəstək gözləyəcək. Ancaq Vaşinqton neytral mövqedən çıxış risklər vəd edir. Poroşenko üçün birinci çıxış yolu daxili işlər naziri Arsen Avakovdan mitinqi və parlamentin qarşısında qurulan çadırları dağıtmağı istəməsi ola bilər. Ancaq bu halda toqquşmalar və itkilər də olacaq. Digər tərəfdən, Avakovun prezidentin əmrini yerinə yetirib-yetirməyəcəyi də bəlli deyil. Çünki Ukraynanın hazırkı erməni əsilli daxili işlər naziri

baycanda inqilab etmək gücünün olmadığını düşünür: "Bu gün Amerikanın hansısa bölgədə və ölkədə inqilab edəsi halı yoxdur. Dünya birqütblü sistemlə çoxqütblü sistem arasındadır. Biz sanki keçid dövrü yaşayırıq. Vaşinqton 10 il əvvəl uzaq ölkələrə nəse inqilab ixrac edə bilirdi, indi həmin güc, istək və enerji yoxdur. Sabah Poroşenkonu devirsələr, Amerika buna çətin ki, mane olsun. Amerika prezidenti Donald Trampı Ukrayna maraqlandırır. Konqresin etirazı olmasaydı, Ağ Ev sahibi bəlkə də Kırımı da Rusiya ərazisi kimi tanıyardı. ABŞ-ın Ukrayna və Gürcüstandan fərqli olaraq Azərbaycanda inqilab edəcək gücü yoxdur. Bu heç bizim maraqlara da cavab vermir. Bizə Ermənistan istisna olmaqla, bütün qonşularla normal münasibətləri davam etdirmək lazımdır. Sabitlik nə qədər kövrək olsa da, bunsuz Azərbaycanın yenidən xaosu yuvarlanması və parçalanması ehtimalı yüksəkdir. Əlbəttə, Azərbaycanda siyasi, iqtisadi və məhkəmə islahatlarının dərinləşdirilməsinə ehtiyac var. Ancaq bunu biz özümüz kənar təzyiq olmadan etməliyik. Ukraynanı içəridən bilən və bu ölkənin siyasilərini şəxsən tanıyan birisi kimi deməliyəm ki, "Maydan"ın Azərbaycanda təkrarlanmasını istəmirəm. Ukraynada ikinci "Maydan" bu ölkənin parçalanmasına - Kırımın itirilməsinə və Şərqi Ukraynada ikinci Qarabağın yaradılmasına gətirib çıxartdı. Rusiya firsətdən istifadə etdi. Amerika heç nə itirmədi, bəlkə də qazandı, ancaq itirən Ukrayna oldu."

Politoloq Amerikanın yeni "küçə inqilabları" etmək, o cümlədən Rusiya və Azər-

□ Cavanshir ABBASLI

Erkin Qədirlinin siyasətdən niyə getməsi haqda yeni iddialar

Azər Qasımlı: "...Özü cavab versə daha yaxşı olar"

REAL

Hərəkətin İdarə Heyətinin üzvü Erkin Qədirlinin siyasətdən getməsi barədə öz facebook sahifəsində paylaşdığı status ətrafında müzakirələr qızışır. Hərəkətin təyin etdiyi 29 oktyabr qurultayına az qalmış funksionerin verdiyi qərarla bağlı müxtəlif mövqelər var.

Doğrudur, E.Qədirlili REAL-da sırası üzv kimi fəaliyyətini davam etdirəcəyini, bundan sonra heç bir vəzifə tutmayacağına dilə gətirib. Lakin bu da onun statusu ətrafında gedən müzakirələri səngitməyib. Belə iddialar var ki, Erkin bəy REAL qurultayında sədrliyə namizəd olmaq istəyib, lakin onun bu qərarına qarşı narazılıq olub. Hərəkətin həbsdəki sədri İlqar Məmmədovdan başqa kimsənin sədrliyə iddiaçı olması məqsəddə uyğun sayılmayıb.

E.Qədirlili ətrafında gəzən bəzi söz-söhbətlərə facebook sahifəsində aydınlıq gətirib. O, İ.Məmmədovla onun arasını vurmaq cəhdlərinin olduğu

mümkün qədər az olsun). Daha sonra mən Məclis başqanlığından getdim. Etdiyim bir yanlışa görə çıxarıldım. Özümü düşünməydim, kobud yanlışa görə yüksək vəzifədən çıxarılandan sonra təşkilatdan da gedədim. Amma mən onda da REAL-ı düşündüm".

Erkin bəy REAL-da bir daha vəzifə tutmaq fikrində olmamasına səbəb kimi bunları gətirib: "Mən, ümumiyyətlə,

vəzifə adamı deyiləm. Güclü və zəif tərəflərimi yaxşı bilərəm. Heç bir vəzifə mənim güclü tərəfimi daha da güclü edəsi deyil. Amma istənilən vəzifə mənim zəif tərəflərimi daha da zəif edəcək. Nəticədə bir tək mən deyil, REAL da zəifləyəcək. Vəzifə mənə darıxdırıcı gəlir, düşüncələrimi sıxır. Mənim davranışlarım intizamsız ola bilər, amma düşüncələrimdə intizamlıyam".

REAL-ın İdarə Heyətinin üzvü Azər Qasımlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında E.Qədirlinin heç yerə getmədiyini bildirdi: "Erkin bəy heç yerə getməyib, namizədliyini də partiya Məclisinə verib, üzv kimi. Məclisin sədri qurultayda deyil, Məclisdə seçilir. Məncə, əsas suallar Erkin bəyin özünə versəniz daha düzgün olardı. Onun mövqeyinə hərəkətin İdarə Heyətinin heç bir mövqeyi olmadı. O, sadəcə, öz möv-

Erkin Qədirlili

qeyini ifadə etdi, özünü rəhbər vəzifələrdə görmədiyini açıqladı. Bu açıqlamanı da ona görə edib. İndi nəyə görə etdi sualına özü cavab versə daha yaxşı olar".

REAL-ın sözcüsü qurultay üçün müraciətlərinə cavab verilməsinə də toxundu: "Biz oktyabrın 29-da qurultay keçirməyi qərara almışıq. Bundan sonra Bakıda yerləşən dörd və ya beşulduzlu hotellərə müraciət etdik. Hansında ki, 400-500 nəfərlik zal mövcuddur. Digər hotellərdə o imkanlar yoxdur. Amma imkan olan hotellər siyasi qurumlarla yer ayırmadıqlarını, zalları bizə verə bilməyəcəklərini söylədilər. Ondan sonra Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə mü-

raciət etmək məcburiyyətində qaldıq. Müraciətdə də üç yer göstərmişdik. "Bakı" və "Təbriz" kinoteatrları, bir də Əmircan qəsəbəsində yerləşən Mədəniyyət Evi. Biz müraciətimizi oktyabrın 2-də göndərdik. Qanunvericiliyə uyğun olaraq, 15 gün ərzində müraciətimizə cavab verilməli idi. Təəssüflər olsun ki, bunu etmədilər. Hətta icra hakimiyyətindən bizə bildirdilər ki, sizin müraciət qeydə alınmamış və icraata verilməmişdir. Burada da qaydanı pozmuş oldular. Bizə o yeri verib-vermədikləri barədə konkret münasibət bildirmirlər. Bununla bağlı bizim media açıqlamamız olacaq, orada mövqeyimizi bildirəcəyik".

□ Cavanshir ABBASLI

SSRİ çürümüş talvar kimi çöksə də...

Xəlil KAZIMLI

Zaman keçdikcə bir çox tarixi hadisələrin salnaməsi qısalır. Ötən zaman kəsiyi təfərrüatları tozlandırır, mənzərəni retuşlayır. İnsanın ömrü 8 rəqəmin arasında (məsələn, 1920-2000) sığdığı kimi, möhtəşəm mübarizə illəri də 8 rəqəmin içinə yerləşə bilər.

İndiki nəsillər 1988-91-ci illərin hadisələrini, təlatümlərini, milli-azadlıq mübarizəsini belə qavrayırlar. Çox zaman o illərə, dövlət müstəqilliyimizin əldə edilməsi prosesinə bu cür yanaşır, lakonik qiymət verirlər: "91-də SSRİ dağıldı, müstəqil olduq".

"SSRİ dağıldı..." Necə dağıldı? Sanki o boyda dövlət bir çürümüş talvar imiş, dirəyinə sərçə qonub, dağılıb.

Bu dağılma prosesi elə-belə olmayıb axı.

1986-cı ildə Almatıda xalq etirazlarına divan tutuldu, ölən-lər, yaralananlar, həbsə atılanlar oldu. Qazax xalqının SSRİ rəhbərliyinə inamı zədələndi.

1988-də ermənilər separatçılığa başladılar, qonşu, müttəfiq, "qardaş" respublikaya qarşı düşmənçilik etdilər, ərazi iddiası irəli sürdülər, Moskva mat qaldı, beyin iflici yaşadı.

1989-cu ildə Tbilisidə milli-azadlıq mübarizəsinin iştirakçıları meydana güllələndi, ölən-lər, yaralananlar, tutulanlar oldu, gürcü xalqının Kremldən sidiqı sıyrıldı.

1990-cı ildə doğma Bakımız düşmən şəhəri kimi işğal edildi, xalq hərəkatı qanda boğuldu, xalqımız Moskvaya nifrət ruhuna kökləndi.

1991-ci ildə bənzər hadisənin kiçik miqyaslı Litvanın paytaxtı Vülnüsdə baş verdi, onsuz da Moskvaya ikrah bəsləyən litovlar, latışlar, estonlar qəti olaraq SSRİ-dən ayrılmaq qərarına gəldilər.

SSRİ durduğu yerdə dağılmadı ki... Sovet dövlətinin başbirlənləri böyük bir dövləti idarə edə bilmədilər, həlledici məqamda yumşaq davrandılar, məsələn, öz separatçılıq hərəkatları ilə SSRİ-nin bünövrəsinə mina qoyan ermənilərin başını sığaladılar, bəzənsə sət oldular, öz haqqını, torpağını müdafiə edən Azərbaycanın üstünə tank sürdülər, qəddarlıq etdilər.

Nəticədə ortaya çıxdı ki, bunlar dövləti nəinki ədalətlə idarə edə bilmirlər, əslində ümumiyyətlə, idarəçilik rıçaqlarını itiriblər.

Üstəlik, 1991-ci ilin avqustunda SSRİ-ni qoruyub-saxlamaq istəyən kompartiya rəhbərləri daha bir ağılsızlığa, cinayətə əl atdılar, dövlət çevrilişi etmək istədilər, amma nüfuzdan düşdükləri, yıprandıqları üçün buna müvəffəq ola bilmədilər.

Beləliklə, bir neçə ilə tədricən dağılacağı gözlənilən qırmızı imperiya bir neçə ayın içində çökdü, ayrı-ayrı respublikalarda kommunist diktaturası süqut etdi, bir çoxunda ad dəyişdirib hakimiyyətini qorudu.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini qazanmasından ötrü yüz minlərlə adam soyuq gecələrdə Azadlıq meydanında tonqal qırağında yatdı.

On minlərlə adam fəvqəladə vəziyyət rejimində yaşadı, komendant saatına düşməmək üçün iş yerində, qonaq getdiyi evdə gecələdi, bu rejimi tətbiq edənlərə nifrət edər-edər sabahı gözlədi.

Minlərlə adam təcridxanalardan, həbsxanalardan keçdi. Meydanlara 1 milyon etirazçı yığıldı, səsi batana qədər hayqırdı.

Hakimiyyət-müxalifət toqquşmalarında, azadlıqsevərlərlə kremipərəstlərin qovğasında yüzlərlə adamın, o cümlədən hərəkat liderlərinin başı yarıldı, müxtəlif bədən xəsarətləri aldılar.

Hərəkat liderləri rus işğalına qarşı aclıq aksiyaları keçirdilər.

Minlərlə hərəkatçı könüllü şəkildə vətənin müdafiəsinə qalxdı, sənərlərdə düşməne sipər oldular, can qoydular.

Ali Sovetə seçkilərdə gərgin günlər yaşandı, parlamentdə təmsilçilik hüququ qazanmış məhdud sayda deputat həlledici partokrat çoxluğa qarşı ilyanımdan çox davam edən gərgin bir mübarizə yolu keçdi.

Nəhayət, çəkilən zəhmət bəhrəsini verdi. Digər müttəfiq respublikalarda da vüsət alan xalq hərəkatının gücü sayəsində sovet imperiyası çökdü, yerində müstəqil respublikalar yarandı.

Bundan ötrü biz neçə-neçə dava-dalaşlı referendumlardan keçdik.

O referendumların iştirakçıları sağdır. Kimlər dövlət müstəqilliyimizin əleyhinə idilər, kimlər lehinsədilər, hamısı bilinir.

Bu 26 illik tarixi hadisəni indiki nəslə tam miqyasda anlatmaq üçün heç 26 kitab da bəs etməz. Uzun söhbətdir.

Sonda rezümə kimi iki detallı vurğulamaq olar. Bu gün dövlət müstəqilliyimizi qazanılması üçün can qoyanların çoxu öz xidmətlərinin qiymətini almayıblar. Bunun əksinə, müstəqilliyə qarşı olanların əksəriyyəti vəzifə başında, yüksək rifah içindədirlər.

Bir də SSRİ-dən ayrılmaq təşəbbüsünün ilk dəfə qaldıran, dünyaya bəyan edən, başqa xalqların ağına ideya salan ermənilər hələ də rusdan ayrılmayıblar, onun paçasına yapışıq qalıblar. 15 müstəqil respublikanın 14-ü pis-yaxşı müstəqildir, yalnız Ermənistan Moskvaya bağlı Həştərxan vilayəti kimi bir şeydir.

Bunu da tarixin ironiyası sayaq, getsin.

Bu ayın əvvəli ABŞ-ın Türkiyədəki səfiri, viza böhranından sonra Ankaradan ciddi təpki alan və vida ziyafətində rəsmilər tərəfindən boykot edilən Con Bassın terror açıqlaması hələ də müzakirə olunur. İki ölkə arasında əlaqələrin miqyasından danışan ABŞ səfiri bildirib ki, son 9,5 aydır Türkiyədə terrorun baş verməməsi ABŞ kəşfiyyatının xidmətidir. Sitat: "9 ay yarım Türkiyədə terror baş vermir. Bu, İŞİD-in terrordan əl çəkməsi ilə bağlı deyil, iki ölkə arasında əməkdaşlığın nəticəsidir".

Ancaq səfirin bu açıqlaması birmənalı qarşılanmadı. Hətta Türkiyə mediasında səfirin Ankaranı sətiraltı terrorla təhdid etməsini iddia edənlər oldu. Əlbəttə, bu iddialar qısa müddət sonra unudula bilərdi. Ancaq oktyabrın 17-də Türkiyənin Mersin şəhərində terrorun baş verməsi Bassın sözlərini yenidən yada saldı. Yerli vaxtla saat 17.20-də Mersin mərkəzində polislərin olduğu avtobusun partladılması nəticəsində 12 polis əməkdaşı yaralandı. Bu hadisə ABŞ səfirinin də dediği kimi, 9 aydan çox müddətdə ilk terror hadisəsi hesab olunurdu. Bu ilin ilk günü İstanbulda "Reina" barında baş verən və kütləvi ölümlə nəticələnən terror hücumundan sonra ölkədə faktiki olaraq sabitlik olub, cənub-şərq bölgələrində terrorçulara qarşı əməliyyatlar zamanı hökumət qüvvələrinə qarşı törədilən terror hücumlarını nəzərə almasaq, ölkədə öncəki iki illə müqayisədə sabitlik olub.

Təbii ki, Mersin terrorundan sonra səfirin məlum bəyanatı yada düşdü. Çünki terror məhz səfirin bəyanatından az sonra baş verdi və Türkiyədə yenidən terror aktı ciddi şübhələrə və ittihamlara səbəb olub. Hətta jurnalistlər baş nazirin müavini və hökumət sözcüsü Bəkir Bozdağdan səfirin açıqlamasına münasibət öyrəniş. Bəkir Bozdağ deyib ki, hörmətli səfir öz məsələyə açıqlama gətirməlidir. Amerika tərəfindən açıqlama gəlməyə də, Türkiyədə bu açıqlamanın şifrələrini fərqli kontekstlərdən oxumaq cəhdləri oldu.

Əlbəttə, bu cür məsələlərdə təsadüf nadir hallarda olur. Ancaq bir fakt məlumdur ki, terrorçuların bu ərəfədə fəallaşmasının və yenidən partlayış törətməsinin bir neçə mühüm səbəbləri var. Əvvəlcə səfirin məlum açıqlamasına diqqət etmək lazımdır. Səfir açıq şəkildə bildirir ki, Türkiyədə təhlükəsizliyin təmin olunması, terrorun qarşısının alınmasında ABŞ xüsusi xidmətləri

Con Bass

Səfirin xəbərdarlığından sonra Türkiyədə partlayan bomba mesajı

ABŞ və Britaniya növbəti 11 sentyabra hazırlaşır, İŞİD-in təhdid coğrafiyasında Türkiyə də var

xüsusi rola malikdir. Əslində bu, yeni məsələ olmasada, aydındır ki, uzun illərdir Türkiyənin NATO-da müttəfiqi olan və Yaxın Şərqdə böyük kəşfiyyat-casusluq şəbəkəsinə sahib olan ABŞ fəaliyyətlərinin bir qismini Türkiyə üzərindən aparır. Yeni ABŞ agentlərinin Türkiyədə fəal olmaları və terrorun qarşısının alınmasına nail olmaları realdır. Səfirin dediği kimi, viza böhranı iki ölkə arasında bir sıra sahələrdə, o cümlədən kəşfiyyat və antiterror sahəsində əməkdaşlığı da məhdudlaşdırı bilər. Bu, necə deyərək, səfirin bəyanatındakı açıq mesajıdır.

Ancaq bu məsələnin bir başqa tərəfi Türkiyənin qonşuluğunda baş verən hadisələrdir. Məsələ ondadır ki, bu ayın əvvəlində Türkiyə İdlidə hərbi əməliyyatlara başlayıb, Türkiyə silahlı qüvvələri Suriya ərazilərinə daxil olaraq bəzi əraziləri nəzarət altına alıb. Gözlənilir ki, yaxın günlərdə Türkiyə ordusu daha da irəliləsin və silahlılarla toqquşmalar qaçılmaz olsun. Bu toqquşmalar qaçılmazdır. Hətta ötən həftə Türkiyənin bir sıra iri şəhərlərində İdlidəki silahlılara dəstək aksiyaları keçirilib. İkinci hadisə isə Kərkükdə Türkiyənin də dəstək verdiyi əməliyyatların başlamasıdır. Hər iki hadisə Suriya və İraqda vəziyyəti yenidən gərginləşdirib və bu-

radaki terror qruplarının Türkiyəni hədəfə alması mümkündür.

Məsələ ondadır ki, bu günlərdə ABŞ və Böyük Britaniya kəşfiyyat xidmətləri terror xəbərdarlığı edib. İki gün əvvəl ABŞ Milli Təhlükəsizlik naziri vəzifəsini icra edən Eleynd Dyuk Londonda çıxış edərkən bildirib ki, İŞİD terror qruplaşması 2001-ci il, 11 sentyabr hadisələrinə oxşar terror aktları planlaşdırır.

Nazir deyib ki, terrorçular təyyarələrdən istifadə edərək irimiqyaslı terror aktları hazırlayır. Kəşfiyyatın bu barədə məlumatı var. Onun sözlərinə görə, hazırda terrorçular maliyyə axınlarını qoruyub saxlamaq üçün soyuq silah və avtomobillərdən istifadə edərək nisbətən xırda terror aktlarına əl atırlar.

Maraqlıdır ki, ABŞ milli təhlükəsizlik naziri ilə eyni vaxtda dünyanın ən güclü kəşfiyyat orqanlarından olan Britaniya daxili kəşfiyyat orqanı MI-5-in rəhbəri də terror təhlükəsi haqda danışmış. MI-5-in rəhbəri Endrü Parker deyib ki, ölkəsi bu günə qədər olmuş ən böyük terror təhlükəsi ilə üz-üzədir. Servis rəhbəri deyib ki, terror aktivliyi 34 illik karyerası boyunca gördüyü ən yüksək tempdədir. O, son 4 ildə 20 terror hücumunun qarşısını aldığını deyib.

Qeyd edək ki, bir qədər əvvəl beynəlxalq terror

ekspertləri İŞİD-in İraq və Suriyada məğlub olmasından sonra "əl-Qaidə" kimi gizli fəaliyyətə keçəcəyi və dünya ölkələrində terror hücumları törədəcəyi haqda fikirlər səsləndirmişdilər. Hətta Avropa Birliyinə üzv ölkələrdə Yaxın Şərqdən qaçmış yüzlərlə terrorçunun olması, İŞİD-in Avropa ölkələrində "yatmış otaqlarının" olduğu deyilirdi. Çünki bütün terror təşkilatları üçün "həyatı məsələ" öz varlıqlarını göstərmək, müxtəlif ölkələrdə terror törətməklə hələ də güclü olduqları görünüşünü yaratmaqdır. Çünki onların qarzacı, öz tərəfdarlarını qoruyub saxlaması, yeni üzvlər cəlb etməsi məhz bundan asılıdır. Bu mənada son aylarda ardıcıl olaraq İraq və Suriyada torpaqları, şəhərləri itirən İŞİD-in hələ də güclü olduğu mesajını vermək, tərəfdarlarına ümid vermək üçün daha dəhşətli terror planlaması realdır.

Heç şübhəsiz ki, dünyanın hazırda diqqətinin olduğu bölgədə yerləşən və proseslərin mərkəzində dayanan Türkiyədə terror etmək cəhdləri dayanmayıb. Çünki həm Türkiyəyə, həm də Türkiyə üzərindən bir-birinə mesaj verən dövlətlər var. Bu baxımdan terror təhlükəsinin Türkiyəni hər zaman təhdid etdiyini demək olar.

□ Kənan RÖVŞƏNOĞLU

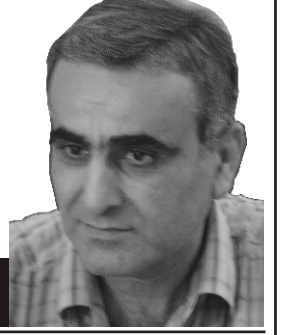
Kreml Brüssellə aramızı vurmaq istəyir

Aydın ki, AB buna gedər, Bakı ilə münasibətlər korlanabilir. Söz düşmüşkən, bu günlərdə erməni rəsmilərindən biri məmnunluqla vurğulayıb ki, "Dağlıq Qarabağ konfliktini postsovet məkanında yeganə məsələdir ki, Qərbin onun həllində ərazi bütövlüyü prinsipi ilə yanaşı, artıq öz müqəddəratını təyin etmə prinsipini də vacib sayır". Erməni tərəfi ümidlidir ki, bu yanaşma gələn ay Avropa Birliyi ilə imzalanması gözlənilən sənəddə də öz əksini tapacaq. Bakı bunun qarşısını almalıdır.

Yada salaq ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev az öncə Bakıda AB ölkələri səfirləri ilə görüş zamanı AB ilə çərçivə sazişinin imzalanması üçün

"Skvoznyak" da çox durmağın fəsadı

Zahid SƏFƏROĞLU
 zsafaroglu@gmail.com

"Azərbaycana İŞİD təhlükəsi, artan xətlə gedir". Bu xəbərdarlığı "Yeni Müsavat" a açıqlamasında təhlükəsizlik üzrə ekspert Sülhəddin Əkbər edib. O, səbəb kimi həm də Azərbaycanın indiyədək geosiyasi seçimini etməməsini göstərib.

Bu yandan da ABŞ-la münasibətləri təzədən kəskinləşməyə üz tutmuş "dindəş və qardaş" İran ayağımızın altını eşir, Azərbaycanın zəif olması üçün əlləşir. Qəzetimizin ötən sayında getmiş faktları ciddiyyə alsaq, - almaya da bilmirik, səbəb aşağıda - belə çıxır ki, cənub qonşumuza nə cür xoş münasibətdə oluruqsa olaq, xeyri yoxdur, Azərbaycana qarşı xoflu münasibəti davam edəcək: yalandan üzümzə gülsə də, arxada öz işini görəcək. Odur ki, ikiqat diqqətli olmalıyıq.

İrənin Azərbaycan sərindən rahatsızlığını Dağlıq Qarabağ məsələsində Türkiyədən, Pakistandan, hətta müsəlman Özbəkistandan tam fərqli mövqeyindən də görmək olar. Halbuki, möhtərəm ali dini lider Əli Xomeninin sözcüsü bildirib ki, Dağlıq Qarabağ müsəlman torpağıdır və islama görə, oradakı rejimlə hər hansı əlaqə günahdır. Demək ki, oradakı qanunsuz rejimin əsas müttəfiqi işğalçı Ermənistanla əlaqələr də günah və haramdır.

Amma çifayda, İran TIR-ları Ermənistanla yanaşı, işğal altındakı Dağlıq Qarabağda da şütülməkdə davam edir. Bunu biz demirik. Bir neçə ay öncə Qarabağda olmuş rus şovinist yazarı və siyasətçisi Eduard Limonov deyib. Ermənistanla ən çox turist axını olan ölkələrin başında İranın gəlməsi də sirr deyil.

Belə faktların sayını artırmaq da olar. Halbuki İrana bütün mənələrdə Ermənistandan çox, Azərbaycanın gerəkli olması sübuta ehtiyacı olmayan aksiomdur - istər iqtisadi-ticarəti, istər siyasi-dini, istərsə də coğrafi anlamda. Fəqət, nə edəsən ki, İrandakı üsul-idarənin adında "islam" sözü olsa da siyasət, siyasi maraqlar çox vaxt hətta dini dəyərləri də üstələyir, arxa plana keçirir...

Bu arada yenidən İranın düşməninə çevrilən ABŞ-ın Konqresində (Helsinki Komissiyasında) Qarabağla bağlı dinləmələr keçirilib. Hərçənd rəsmi Vaşinqtonun bu məsələdə mövqeyi də ədalət etalonu baxımından İraninkindən ciddi fərqlənir: ABŞ İran kimi ərazi bütövlüyümüzü sözdə tanısa da, əməldə Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimə sət münasibətdə deyil, hətta hər il ora maliyyə yardımı ayırır.

Hərçənd Amerika Krıma görə Rusiyaya qarşı sanksiyalar tətbiq edib, Krımın separatçı liderləri və yerli rəsmilərinin ABŞ-a girişini yasaqlayıb, Ukraynaya öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmək üçün silahlar verir, onun da Gürcüstanın da ordusunu təzədən qurur. Şübhəsiz, məsələdə xristian amili, erməni lobbisi faktoru da var. Amma axı, İran ki xristian dövləti deyil. Qalırırsa belə. Siyasət, geosiyasət gerçək-dənmi belə çirkin şeymiş?

Rusiyanın bizə, Qarabağa münasibəti də belli...

Deyilə bilər ki, Gürcüstan da, Ukrayna da məhz geosiyasi seçimlərini etdikləri üçün ABŞ onları belə müdafiə edir, arxalarında durub. Yəni Azərbaycan seçimini Amerikanın xeyrinə eləyə, ABŞ-dakı erməni lobbisinin dili qısalacaq, onun Konqresə təsir imkanları azalacaq? ABŞ daha Dağlıq Qarabağdakı quldur rejimə maliyyə dəstəyi verməyəcək? Bəs bizim İranla münasibətlərimiz? İndinin özündə cənub qonşumuz Azərbaycana "kor at nalbəndə baxan kimi" baxır, ABŞ-ı seçsək necə olacaq? Hələ Rusiyayı demirik?

Bu suallara birmənalı cavablar lazımdır. Hərçənd böyük strateqlərimiz iddia edirlər ki, yekunda Azərbaycan qazanacaq. Biz də təxminən o qənaətdəyik ki, "qorxan gözə çöp düşər".

Müxtəsəri, qoyulan suallara bacardıqca tez cavablar olmalıdır ki, Azərbaycan getdikcə artan təhdidlərə daha yaxşı hazırlaşsın. Biri deyildi - İŞİD təhlükəsi...

Dəqiq olan odur ki, Azərbaycan üçün də seçim anı yaxınlaşmaqdadır. Seçimimizi eləməliyik. Edəkmi? Hər necə olmasa, "skvoznyak" da (yelçəkəndə) yalnız bir müddət qalmaq olar. Sonrası fəsaddır.

Azərbaycan uğrunda rəqabət sərtləşir - Bakı toqquşan maraqların mərkəzində

Rusiyanın əsas silah alıcılarından birinin Azərbaycan olduğu məlumdur. Moskva bununla erməniləri bərk qıçıldırırsa da Bakı ilə silah ticarətində kommersiya maraqları ilə yanaşı, sözsüz ki, daha bir maraq güdür: bu da ölkəmizi özünə mümkün qədər güclü tellərlə bağlayıb yanında saxlamaq, özünə ehtiyac eləmək istəyi ilə bağlıdır.

Aydın məsələdir ki, Rusiyadan alınan hərbi texnikanın, döyüş sistemlərinin istismarı, tətbiqi və təmiri üçün rus mütəxəssislərinin köməyi lazım gəlir. Bizim zabitlər bir növ Rusiyanın hərbi elmi əsasında praktik vərdişlərə yiyələnirlər. Biz hələ bu ölkənin ali hərbi məktəblərində azərbaycanlı zabit kadrların hazırlanmasını demirik.

Moskva Azərbaycanla hərbi əməkdaşlığa beləcə, kompleks şəkildə baxır ki, bu da Rusiyanın bölgədə əsas forpostu olan Ermənistanla müharibə vəziyyətində olan ölkəmiz üçün özündə müəyyən risklər də daşıyır. Söhbət həmçinin Azərbaycana verilən silah-sursat barədə Ermənistanla informasiyaların ötürülməsindən və Rusiya kəşfiyyatının bu ölkədə hərbi təhsil alan azərbaycanlıları "verbovka"ya cəlb etmək kimi təhlükəli gözləntilərdən gedir.

Əlbəttə ki, heç də bütün azərbaycanlı kursantlar nəzərdə tutulmur. Ancaq istənilən halda risk qalır və Azərbaycan hərbi mütəxəssislərinin hazırlanması baxımından da müəyyən mənada işğalçının əsas müttəfiqi Rusiyadan asılı vəziyyətə düşmüş kimi görünür. Bu üzəndən məntiqlə Bakı Rusiyadan getdikcə silah ticarətinin həcmi azaltmaqda və bu ölkəyə təhsil üçün daha az kursant göndərməkdə maraqlı olmalıdır.

Avropa Birliyinin üzvü olan ölkənin yetkilisi təşkilatı "dünyanın ən iri silah alıcılarından olan Azərbaycan" a qarşı embarqonu götürməyə çağırırdı - ilginç gəlişmə; Rusiya-Qərb çəkişməsi silah bazarına da sıçraya bilər...

Alternativlər isə əlbəttə ki, var. Bu, bizə həqiqi mənada strateji tərəfdaş olan dövlətlər - Türkiyə, Pakistan, İsrail, Belarus, Ukrayna, AB ölkələridir. Nəzərə alsaq ki, Rusiya faktiki şəkildə işğalçı Ermənistanın ordusunu yenidən qurmağa başlayıb, ona əlavə yeni silahlar verməkdədir, üstəlik, son vaxtlar Rusiyadan Azərbaycan əleyhinə de-marşlar artıb (ÜAK-ın ləğvi və s.), o zaman alternativlərə daha güclü ehtiyac duyulduğunu qeyd etmək olar.

Maraqlıdır ki, məhz bu arada Çexiyanın Müdafiə Sənaye-si Assosiasiyasının prezidenti Yirji Ginek Avropa Birliyini (AB) Azərbaycana ölümcül silahların satışına qoyduğu qadağanı götürməyə çağırıb (ABŞ belə silahları ərazisi işğal altında olan Ukraynaya verirsə, Azərbaycan niyə ala bilməsin?) Musavat.com-un məlumatına görə, bu barədə haqqin.az "Prajskiy teelqraf" nəşrinə istinadən xəbər verib.

Çex yetkili hesab edir ki, AB təşəbbüsü öz əlinə almalı və Azərbaycana silah tədarükü məsələsini nəzərdən keçirməli, onun təbiri desək, dünyanın ən iri silah alıcılarından olan bir ölkənin - Azərbaycanın bazarı uğrunda rəqabət aparmalıdır. "Mən Brüsselin AB-yə üzv ölkələrə Azərbaycana silah satmağa icazə verməsini zəruri sayıram. İstərdim ki, Çex Respublikası, AB-nin digər üzv dövlətləri Rusiyayı bu bazardan sıxışdırıb çıxarsınlar", - deyir o qeyd edib.

Bu yerdə xatırladaq ki, az öncə Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyi keçirilən təlimlər za-

manı çex istehsalı olan "Dana" özüyəriyən iri artilleriya qurğusunu və reaktiv yayım atəşli RS 30 və RM-70 raket sistemlərini nümayiş etdirmişdi. Çex rəsmiləri Azərbaycana belə silahlar satmadığını bəyan eləsələr də, sonra bəlli oldu ki, çex və slovak şirkətləri silah verilməsində aralıq subyektlər kimi çıxış edib.

Deyilə bilər ki, AB Azərbaycana qarşı silah embarqosunu qaldırırsa, eyni addımı Ermənistanla qarşı da atacaq. Lakin işğalçı ölkənin AB üzvlərindən müasir bazar qiymətlərinə silah almaq imkanı yoxdur. İkinci yandan, Rusiya buna imkan verməz. Azərbaycan üçün belə əngəllər mövcud deyil.

Demək, silah ticarəti energetik faktordan (neft-qaz kəmərləri, başqa transmilli layihələr) sonra Azərbaycanı AB ilə bağlayan daha bir mühüm amil ortaya çıxır. İstisna deyil ki, Rusiya həm də bu üzəndən Avropa Birliyi ilə Bakının münasibətlərini korlamağa çalışır və hətta bu yolda Ermənistanın AB ilə saziş bağlamasına belə göz yumur. Necə?

Məsələ ondadır ki, Ermənistanla çərçivə sənədində Dağlıq Qarabağla bağlı Azərbaycanı qane etməyən məqam ola bilər. Söhbət ərazi bütövlüyü prinsipinə üstünlük verilib-verilməməsindən, yaxud Minsk Qrupu həmsədrlərinin adından vaxtaşırı səslənən, lakin hələ ki sənəd şəklini almayan məlum üç prinsipin (onların arasında öz müqəddəratını təyin etmə də var) Ermənistanla çərçivə sazişinə salınmasından gedir.

□ **Siyasət şöbəsi**

Sabiq rektor haqda sensasion iddia

Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin (ADİU) sabiq rektoru, YAP-çı deputat Şəmsəddin Hacıyev rəhbərlik etdiyi dövrdə baş verən yeyintilərlə bağlı istintaqa çağırılıb. Bu sensasion xəbəri "Yeni Müsavat"a hüquq-mühafizə orqanlarındakı mənbə verib. İddia olunur ki, Ş.Hacıyev bir neçə gün əvvəl Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə dəvət olunub.

Bu dəvətin qeyri-rəsmi olduğu deyilir. Məlumdur ki, sabiq rektor deputatdır və toxunulmazlıq statusu var. Sabiq rektorun söhbət əsnasında nə dediyi bərdə dəqiq bilgi yoxdur. Qeyd edək ki, bir neçə gün əvvəl Ş.Hacıyev sözügedən cinayət işinin onunla heç bir bağlılığı olmadığını deyib. "Ümumiyyətlə, sözügedən məsələ ilə bağlı Baş Prokurorluqda dindirilmisinizmi", sualımıza cavab olaraq Ş.Hacıyev belə cavab verib: "Mən bu məsələ ilə bağlı heç bir yerdə dəvət olunmamışam və niyə də dəvət olunmalıyam ki? Hazırda YAP-ın təsis olunmasının 25 illiyi ilə məşğulam".

İstintaqa çağırıldığı ilə bağlı yeni iddianı Ş.Hacıyevin özü də modern.az-a verdiyi son açıqlamada dolayısı ilə təsdiqlədi. O deyib ki, İqtisad Universiteti ilə bağlı başlanmış cinayət işi üzrə zəruri istintaq əməliyyat tədbirləri davam etdirilir. Sabiq rektorun sözlərinə görə, Hesablama Palatası birbaşa bu məsələ ilə bağlı qərar qəbul etmək səlahiyyətinə malik olmadığı üçün qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq, Baş Prokurorluğa müraciət edib.

"Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş

Şəmsəddin Hacıyev istintaqa çağırılıb-özü necə təsdiqlədi?

Bir neçə gün əvvəl ADU ilə bağlı cinayət işinin ona heç bir dəxli olmadığını deyən deputat yenə də ağılları qarışdıracaq ifadələr işlətdi; korrupsiya ilə bağlı iş dövlət rəhbərliyinin nəzarətindədir

İdarəsində müvafiq araşdırma aparılır. Araşdırma nəticəsindən asılı olaraq şəxsə görə yox, fakta

görə cinayət işi qaldırılıb. Yoxlamalar aparılır. Əgər fakt təsdiq edilərsə, konkret şəxslərə qarşı

cinayət işi başlamaq, yaxud da cinayət işini rədd etmək haqqında qərar qəbul ediləcək".

yarada biləcək açıqlamadır ki, bunun izahını da yalnız sabiq rektorun özü verə bilər.

□ "YM"

"Lənkəranski"nin varidatı uğrunda qırğın - göy bazarı, Türkiyə və İtaliyadakı əmlaklar...

Gürcü, çeçen və azərbaycanlı "qanuni oğru"lar nəyi bölmək istəyirlər?

Ötən ilin avqust ayında 18-də Türkiyədə öldürülən "qanuni oğru" Rövşən Cəfəyev ("Lənkəranski") qatili və sifarişçisi tapılmasa da, onun maliyyə imperiyası uğrunda savaş yeni mərhələyə daxil olub. Sırr deyil ki, kriminal aləmdə miras uğrunda mübarizə həmişə olub. Hansısa nüfuzlu "qanuni oğru" öldürüldükdən sonra onun nəzarət etdiyi maliyyə mənbələri kriminal savaşları daha da alovlandırır.

Məsələn, "Lənkəranski"dən üç il əvvəl öldürülmüş ən tanınmış mafiya babası Aslan Usoyanın ("Ded Xasan") milyonlar dövr edən imperiyası uğrunda mübarizə bu gündə davam edir, hansısa kriminal qruplaşmalar vaxtilə onun klanının nəzarətində olan vilayətlərdə öz hökmlərinin yeritməyə çalışır, yeni qanlar tökülür. Bu səbəbdən də "Lənkəranski"nin ölümündən sonra onun mirası uğrunda mübarizənin olacağı gözlənilən idi.

Hələ bir müddət əvvəl Rusiya mətbuatı yazmışdı ki, "Lənkəranski"nin ən iri aktiv olan göy bazarı vaxtilə onunla yaxşı münasibətləri olan Merab Canqveladzenin ("Merab Suxumski") nəzarətinə keçib. Məlumdur ki, 2006-cı ildə Moskvada məşhur "qanuni oğru" "Sabirabadlı Hikmət" kimi tanınan Hikmət Muxtarovla 2007-ci ildə "Ağbaş" ləqəbli Çingiz Axundovun qətlindən son-

"Merab Suxumski"

ra göy bazarları "Lənkəranski"nin nəzarətinə keçmişdi. Məhz bundan sonra onun digər azərbaycanlı kriminalarla münasibəti pozulmuşdu. Çünki iddia olunurdu ki, "Lənkəranski" bu məsələdə "oğru prinsiplərini" pozaraq yalnız öz mənafeyini düşünüb (son yayılan məlumatlar da şübhə yoxdur ki, bu müzakirələri yenidən aktallaşdıracaq).

Məlumat üçün deyək ki, "Suxumski"nin Rusiya vətəndaşlığı ləğv edilib və o, bir neçə ay əvvəldə İtaliyada polis nəzarətində idi. Kriminal aləmin ən odioz fiqurlarından olan "Suxumski" 1962-ci ilin noyabr ayının 20-də Suxumidə anadan olub. "Qanuni oğru" adını gənc yaşlarında alıb və kriminal aləmdə onun ailəsini təmsil edən kiçik qardaşı ("Levan Suxumski") da var. 1975-ci ildə anadan olan Levanın da "Lənkə-

ranski" ilə yaxşı münasibətləri olub.

İddia olunurdu ki, "Lənkəranski"nin Türkiyədəki biznesinə çeçen "qanun oğru" Hüseyin Əhmədov ("Kor Hüseyin") da iddia edirdi. "Lənkəranski" imperiyasına sahiblənmək iddiasında olan "Kor Hüseyin" 1966-cı ildə Qroznıdan anadan olub. "Qanuni oğru" adını 1985-ci ildə Stavropoldakı "Bely Lebed" adlanan təcridxanada alıb. Sonuncu dəfə 2012-ci ildə 10 ay həbsxanada cəza çəkib. Hazırda azadlıqdadır.

Başqa mənbələr "Kurşa" ləqəbi ilə tanınan "qanuni oğru" Qoça Çınçaridzenin "Lənkəranski"nin Türkiyədəki aktivlərini idarə edəcəyini deyirdi. Qoça 1972-ci ildə Kabuletidə (Gürcüstan) anadan olub. O, "qanuni oğru" adını 1992-ci ildə, cəmi 20 yaşında alıb.

"Şeyx Həməzət"

"Kor Hüseyin"

Rusiya mətbuatı bir neçə ay əvvəl yazmışdı ki, Yekaterinburq vilayətində yaşayan azərbaycanlılar nüfuzlu "qanuni oğru" Nadir Səlifova ("Lotu Quli") biət ediblər. O da iddia olunurdu ki, "Lotu Quli" və Gürcüstan doğumlu "Vaqif Ba-

kinski" kimi tanınan Vaqif Süleymanov güclərini birləşdiriblər. Yeni klan bir-birinin ardınca Moskva və Moskva ətrafında gəlirli ticarət obyektlərini, ticarət mərkəzlərini, bazarları öz nəzarətlərinə alır. "Sputnik Azərbaycan" isə kri-

Yeri gəlmişkən, bildirilir ki, bu iş dövlət rəhbərliyinin də nəzarətindədir. Üstəlik, artıq bu maxinasialarda iştirak etmiş konkret şəxslər də müəyyənləşdirilib.

Yada salmaq ki, ADU-ya dövlət büdcəsindən ayrılan vəsaitlərin və büdcədən kənar dəxillərin proqnozlaşdırılması və icrasının auditinin nəticəsində böyük maxinasialar üzə çıxarılıb. ADU-dakı yoxlamaların nəticəsi olaraq Hesablama Palatasından Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinə daxil olan hesabat araşdırılıb. İlk araşdırma zamanı yoxlama dövrünü əhatə edən 18 may 2012-ci ildən 1 aprel 2014-cü il tarixədək olan müddət ərzində universitetin vəzifəli və digər maddi-məsul şəxsləri tərəfindən vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edilərək təhsil haqlarının uçotu, yığılması və bank hesabına köçürülməsi, təhsil haqqı üzrə debitor-kreditor borclarının uçotda əks etdirilməsi ilə bağlı ağır nəticələrə səbəb olan ciddi qanun pozuntularına yol verilməsi, eləcə də külli miqdarda vəsaitin uçotdan yayındırılmasına əsaslı şübhələr müəyyən edildiyindən faktı görə Cinayət Məcəlləsinin 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ağır nəticələrə səbəb olduqda) və 179.3.2-ci (şəxs tərəfindən öz qulluq mövqeyindən istifadə etməklə külli miqdarda etibar edilmiş ögze əmlakını talama) maddələri ilə cinayət işi başlanıb. Hazırda cinayət işi üzrə qeyd olunan qanunsuz halların tam və hərtərəfli araşdırılmaqla təqsirli şəxslərin dairəsinin müəyyənləşdirilərək məsuliyyətə cəlb edilmələri, habelə vurulmuş ziyanın ödənilməsinin təmin edilməsi istiqamətində zəruri istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

□ "YM"

minal dairələrə istinadən yazır ki, İtaliyanın maliyyə polisi "Lənkəranski"nin bu ölkə ərazisində 100 milyon avroya yaxın nağd pulla iki oteli satın aldığı müəyyən edib və onun izinə düşüb.

Məlum olub ki, İtaliyanın Pozitano şəhərində yerləşən "Le Sirenuse" və "Hotel Covo dei Saraceni" hotellərindən birincisini namal müştəri 52 milyon avroya, ikincisini 49 milyon avroya alıb. "Lənkəranski" hotelləri öz adına rəsmiləşdirməyib. Məlum olub ki, "Hotel Covo dei Saraceni" çeçen "qanuni oğru" Həməzət Qastəmirovun ("Şeyx Həməzət") arvadının adına, "Le Sirenuse" hoteli isə "Lənkəranski"nin qohumlarından birinin adına rəsmiləşdirilib. Lakin hazırda hər iki hotel "Şeyx Həməzət"nin mafioz klanının nəzarətindədir. Bildirilir ki, bu yaxınlarda çeçen avtoritetin vəkili "Le Sirenuse" otelini Lənkəranskinin qohumlarından məhkəmə yolu ilə alıblar.

Qastəmirov avqust ayında "Lənkəranski"nin il mərasimində olub. Xəbərlər vardı ki, "Şeyx Həməzət" Bakıdan Amsterdama gedərkən "Schiphol" hava limanı yaxınlığında saxlanılıb. Saxlanılan zaman Qastəmirovun üzərində bir ədəd tapança, Bolqarıstan vətəndaşı Peter Stoykov adına saxta pasport, bank kartları, 3 mobil telefon və 85 min avro dəyərində Franck Muller markalı saat olub. Sentyabrın 5-də məhkəmə saxlanılan şəxslərlə bağlı 3 ay müddətinə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

Dekabrın 5-də isə Qastəmirovun işi üzrə məhkəmə prosesi başlayacaq. Niderland qanunlarına görə, onu sözügedən cinayətlərə görə, 7 ildən 10 ilədək həbs cəzası gözləyir.

□ ORXAN

"Rusiya şou-biznes ulduzlarının qonorar şkalası" mövzusu bir ara yeddi qfıl arxasında idi. Bir köpəkoğlu deyə bilməzdi ay bəs, Nikolay Baskov toylara, banketlərə, ad günü məclislərinə neçəyə, hansı qonorar qarşılığında gedir. Eyni sözləri Valeriy Meladze, Filipp Kirkorov, digərləri barədə də söyləmək mümkündür.

Mövzu üzərindən sirr pərdəsini qaldırmaq cürətini özündə birçə nəfər tapır: Rusiyada-teleparncı Ksenya Sobçak. Instagramdakı öz səhifəsində o deyib: "Krasnodar xalq məhkəməsi hakimi Yelena Xaxalevanın toy məclisinə Nikolay Baskov 100 min avro qonorar müqabilinə gəlib. Meladze 80 min qazanıb ordan. Vera Brejneva 45 min. Soso Pavlişviliyə 20 min avro ödəyiblər. Məxfilik yaraşmır şou-biznesə. Mən şəffaflyq tərəfdarıyam".

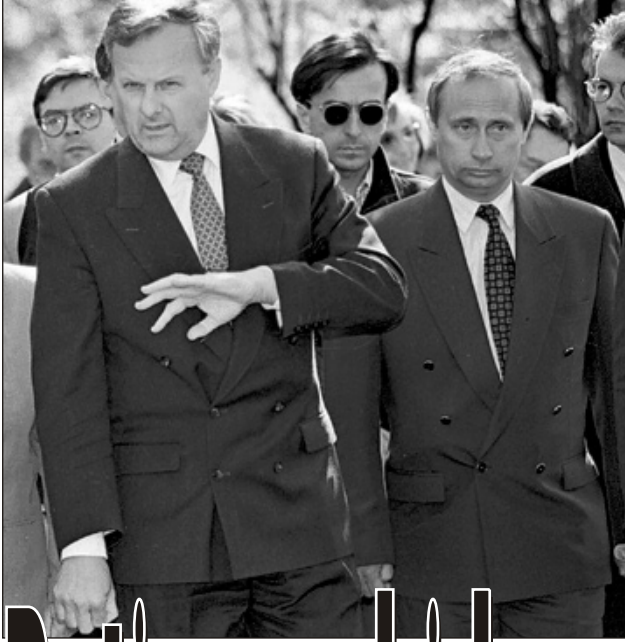
Kseniya Sobçak, bəli, tək-cə elə teleparncı deyil. Həm də toy aparıcısıdır. Reyting şkalasına görə Rusiyada ən çox qazanan jurnalistlərdəndir. İllik gəliri 1 milyon 200 min dollardır. Maksim Qalkin siyahıda üç pillə yuxarıdadı-gəliri 5 milyon dollardan azdı. İvan Urqant, Kseniya Sobçak, Olqa Buzova nisbətən az qazanırlar. Gəlirləri ildə 2-3 milyon ola-olmaya.

Tanınmış ictimai sima, Rusiya şou-biznesinin aparıcı fiquru, liberal yönü müxalifətçi Ksyuşanı... üzr istəyirəm Ksenya Sobçakı xahiş edirəm kiçildib cibinizə qoymayın. Rusiyada indi hamı ondan danışır, ondan yazır. Prezident Vladimir Putinlə tək-bətək görüşündən sonra gedib müxalifətçiyönü "Dojd" telekanalı redaksiyasına. Qəfildən görün bir nə deyib: "RF prezidenti seçkilərində öz namizədliyimi irəli sürürəm... Aleksey Navalni tərəfdarları mənə səs verəcək, görürsünüz..."

Xəbər Moskva səmalarında ildırım kimi şaqıldayıb. Day o sayt, xəbər agentliyi qalmayıb ki, bu sözləri öz manjetlərinə çıxarmasın. Ksyuşa Sobçak sonradan anonsunu belə şərh edib: "Rəhmətlik atam Anato-liy Sobçak haqda film çəkirəm. Müsahiblərimdən biri Vladimir Putin idi. Görüşdük. Bu gün isə seçkilərdə iştirakımı bəyan edirəm. Putinlə ailəmizin əlaqələri hələ Piterdən başlayır. Qərarım prezident tərəfindən razılıqla qarşılandı".

Verilişin aparıcısı, "Dojd" kanalının baş direktoru Natalya Sindeva azca şübhə ilə yanaşmış bu bəyanata. Sobçakın seçkilərdə 2 faiz səs toplayacağını proqnozlaşdırıb. Sobçakın cavabı özünü çox da gözletməyib bu zaman: "Milyonların səsini qazanacağıma şübhə etmirəm. Piarə ehtiyacım yoxdu. Seçki qrafamda yazılacaq ki, tək Putinə deyil, bütün namizədlərə qarşıyam. Soruşsax kim maliyyələşdirəcək bu seçki marafonumu, deyəcəm heç kim. Sadə, narazı biznesmenlər. Sıralarımda pərəstişkarlarım az deyil".

Ksyuşa Sobçak özü varlı-carlı adamdı. İstəsə, simiclik eləməsə, seçki marafonunu özü də maliyyələşdirməyə qadırdı. Çoxsaylı sifirlarla ölçülən qonorarı <http://www.prazni->

Putinə seçkidə rəqib olacaq Sobçak kimdir?

Ksenya Sobçak: "Seçki qrafamda yazılacaq ki, tək Putinə deyil, bütün namizədlərə qarşıyam"

kus.ru <http://www.praznikus.ru> saytında 25 min avro göstərilir. Elandan görünür- Ksyuşa Sobçak, yeni il şənliklərinə, habelə digər tədbirlərə məhz bu qonar qarşılığında gedir. Aparıcılığı, he, bax bu qiymətdir. Dükən açılışı olsun, yaxud ad günü- Sobçakə dəxli yoxdu bütün bunların. Başının dəstəsi ilə ortaya düşüb məclisi şənləndirəcək.

"DISCO STAR" konsert agentliyinin yaydığı bu məlumatlar hələ tam deyil. Sobçakın başqa tələbləri də var bu elanda: "Gərək otağın temperatur istiliyi 20 dərəcədən aşağı olmasın. Pəncərələrdə nəfəsliklərin olması mütləqdir. İştahasını küsdürməyəsiz haaaa bax bu Ksyuşa Sobçakın. O, toyuq bulyonuna üstünlük verir hər zaman. Qızarma qara çörək. Yağsız xama. Tərəvəz-meyvə salatları. Menyunu, bu cür sifirləri etsəz yaxşıdı. Soğan-filan xahiş edirik süfrədə olmasın".

Elanın axırını oxusan de-

yərsən bu Sobçakın başına at təpib nədi? Belə adamdan prezidentmi olar heç?: "Sifarişlərin coğrafiyası, qiymətə bağlıdır. Lazım gəlsə, bizim teleparncı öz körpəsini evdə nənəsinə tapşırıb uzaq səfərlərə də çıxa bilər. Əliniz cibinizdə olsun. Körpənin pampersləri çox bahadır!"

Amma indi, prezident seçkilərində öz namizədliyini irəli sürəndən sonra Ksenya Sobçak çətin bu şərtləri öz reklam çarxlarında saxlasın. Sözsüz, bu məlum elanlar tezliklə saytlardan pozularaq təzələri ilə əvəzlənəcək.

Təzələrində, görəcəksiz, toyuq bulyonu, uşaq pampersləri barədə artıq-əskik bir-cə kəlmə belə gözünüzsə sataşmayacaq. Namizədin təzə dosyesi təxminən bu məzmununda olacaq.

DOSYE: KSENYA SOBÇAK.

BOYU: 167 sm.

ÇƏKİSİ: Səhərlər 58 kq. İmzaladığı bütün müqavilələr eyni sonluqla bitir - "İmza sahi-

bi söz verir ki, tədbir zamanı çəkisi 60 kq çox olmayacaq".

BƏDƏN ÖLÇÜLƏRİ: "86-63-85"

AYAQ PƏNCƏSİ: 37.

DOĞUM TARİXİ: 5 noyabr 1981. Leningrad.

VALİDEYNLƏRİ: Atasını ehtiyac yoxdur kiməsə təqdim etməyə. Anası Lyudmila Narusova isə FR Dumasında halal deputatdır.

ŞƏXSİ HƏYATI: Xahiş edirəm bu qızın dodaqlarından qaçırdığı hər sözə etibar etməyəsiz. Sözüdə, arzularında bütöv deyil o. 2005-ci ildə ABŞ milyonçusu Aleksandr Şusteroviçlə evlənəcəyini mətbuatda anons etsə də, nə oldu? Dediyyə əməl etmədi. Sonra bu-

ri barədə heç nə deyə bilmərəm. Gürcüstana ancaq sevgisini gizlətmir o. 2012-ci ilin aprelindən başlayaraq oktyabra qədər gürcü telekanalı "PIK"də aparıcılıq edib. Azərbaycan telekanallarından təklif alması söhbəti yalandı.

PARODİYALARI Moskva-da məşhurdu. 2015-ci ildə misal üçün Ksenya Sobçak "Ekstrasenslərin döyüşü" verilişini lağa qoymaqda orijinallıq göstərib. Növbəti "Restoranların döyüşü" verilişində ekstrasensləri alçaldı. Edib bir qəpikli.

Qisası, falçılara, ekstrasenslərə iynənin ucu qədər belə inanmır. İti qovan kimi qovur belələrini öz qapısından.

Ksenya Sobçakın maddi durumu mənimsə müqayisədə elədan əladır. Məni boşboğazlıqda ittiham etməməyiniz üçün keçirəm dəqiq faktlara. Rus qəzetlərindən kiçik çıxarışlar edirəm. 12 iyun 2012-ci ildə Sobçakın şəxsi mənzilində qəfil axtarış başlayır. Polisler müxalifətçi sevgilisini-İlya Yaşini onun mənzilində axtarırlar. Tapırlar. Əvəzində 1 milyon 108 min 420 avro, 522 min 392 dollar, 485 min 325 rubl aşkarlayırlar mənzildə. Ac ruslar, bu pulları telekanallarda görüb cin atına minirlər. Başlayırlar Ksenyanı soyub sulamağa. Sonra ancaq bu pullarda kriminal məzmunlu heç nə tapılır. Bəli olur ki, pullar qanunidir.

nu piar gediş adlandırır.

2011-ci ilin 16 yanvarında, canlı efirdə elan edib ki, sabiq deputat Sergey Kapkova möhkəmcə vurulub guya. Bir ildir görüşürlər. Sonra necə deyərlər, buna da bir "quş" qoyub. Dediklərini inkar edib.

2012-ci ilədək müxalifətçilərdən İlya Yaşinlə görüşüb ara-sıra. Münasibətləri barədə suallara çox gec cavab qaytarıb. Deyib "sevgidir bu".

1 fevral 2013-cü ildə isə deyəsən, dinə-amana gəlib axır ki. Yaşca özündən 10 il böyük olan aktyor Maksim Vitorqana erə gedib. Bu dəfə yalan danışmayıb öz şəxsi həyatı barəsində. 18 noyabr 2016-cı ildə öz ilkini -oğlu Platonu dünyaya gətirib. Elə həmin gündəcə öz namizədliyini gələcək prezident seçkilərində irəli sürəcəyini elan edib. Əvvəl çoxları inanmayıb buna. Sonra görüblər yox eyyy... bu qıza bəzən inanmaq da olarmış.

VİAQRƏ REKLAMÇISI: Əvvəl Sankt-Peterburqda, sonra MQIMO-da təhsil alıb. Cibindəki diploma inansa, beynəlxalq münasibətlər üzrə ciddi mütəxəssisdir. İngilis, fransız, ispan dillərində səliss danışır.

Ancaq bu statistik göstəricilərlə indi rus seçicisini təəcübləndirə bilməzsən. Sosial şəbəkələrdə gedən qızğın müzakirələrdə sadə vətəndaşlar bu qız barədə ağızlarından gələn deyirlər: "Ev-2" teleproqramında teleparncılıq etməyin biza bəsdir. Ölkəni, vətəni, Kremli sənə tapşırmaq olmaz. "Viaqra"nın reklam çarxında iştirakın hələ çox yadımda qalacaq. Bilsəydin prezident seçkilərinə qarışacaqsan bir gün, görünür "Viaqra" epizodu bioqrafiyanda olmazdı. İndi geddir. Günahını nəylə yuyacaqsan?"

Ermənistanla münasibətlə-

MƏŞHURLUQ ŞKALASI: "Rusiyanın 100 ən məşhur qadını" siyahısında hörmətli 22-ci yerdədir.

ƏDƏBİ İSTEDADI: 2008-ci ildən bəri döviyyəyə bir neçə kitab buraxıb. Mövzu, əsasən kosmetika sirləri, habelə erə getməyin sirləri haqdadır. 2009-da buraxdığı "Milyonere necə erə getməli" kitabçası Rusiyada qalmaqla sərbəb olub. 10 min alıcısından birisi belə milyonere erə getməyə müvəffəq olmayıb.

Alıcılarından biri- dünya gözəli bir qadın, bu səbəbdən Sobçakı məhkəməyə vermək istəyib hətta. Məhkəmə, sadəcə, bu ittihamı icraata götürməyib.

MADDİ VƏZİYYƏTİ: Fikriniz mənəm kimi Azərbaycan teleparncılarına getməsin.

Ksyuşanın halal qonorarıdır.

Halaldı Ksyuşaya. Həyata, güzəranə münasibəti sadədir bu qadının. Pul lazımıdı? Get toylara. Aparıcılıq et. Utanma. Utanmanın uşağı olmur deyib atalarımız.

Siyasətə də çox sadə baxır bu şou-biznes ulduzu. "Prezidentlik? Hə...bunu da bacararam. Nə var ki... Atam meri olub Sankt-Peterburqun. Putini karyera pilləkəniylə yuxarı qaldıran da elə rəhmətlik atamdı.

İndi, heç nə. Putin əvəzini ödəyir. Borclu qalmır atama.

Gələn il baharda məni təbrik etməyə tələsin. Səslərinizi verin mənə. Xüsusən Aleksey Navalniyə verəcəyiniz səsle-ri".

□ Həmid HERİSÇİ

Son günlərdə iqtisadiyyatda baş verən ən mühüm hadisələrdən biri də sahibkarlıq obyektlərinin daha 4 il yoxlamalardan kənarda qalacağı oldu. Belə ki, dövlət başçısının birbaşa göstərişi ilə sahibkarlıq sahələrində yoxlamaların dayandırılması 2021-ci ilədək uzadılacaq. Bunu Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin iclasında komitə sədri Ziyad Səmədzadə deyib. O bildirib ki, sahibkarlıq obyektlərində yoxlamaların iki il müddətinə dayandırılması bu ilin noyabr ayında başa çatır.

Komitə sədri qeyd edib ki, "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" Qanuna dəyişiklik təklif edilir. Dəyişikliyə Azərbaycanın sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların müddətinin 2021-ci il yanvarın 1-dək uzadılması nəzərdə tutulur. Xatırladaq ki, 2015-ci ildə "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqqında" qanun layihəsi qəbul olunub. Qanun sahibkarlığın inkişafı üçün böyük imkanlar yaradır və 4 maddədən ibarətdir. Sənəddə yoxlamaların dayandırılması noyabrın 1-dən hesablanmaq şərti ilə 2 il müddətinə nəzərdə tutulmuşdu. Bu müddətdə yalnız vergi yoxla-

maları, insanların həyat və sağlamlığına, dövlətin təhlükəsizliyinə və iqtisadi maraqlarına təhlükə yaradan hallar üzrə siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilən yoxlamalar aparıla bilər. Həmin yoxlamalar da müəyyən məhdudiyyətlər nəzərə alınmaqla aparılır. Qeyd olunub ki, qanunun müddəaları korrupsiyaya cinayətlərinin araşdırılması ilə əlaqədar Baş Prokurorluq tərəfindən aparılan yoxlamalara şamil edilmir.

Sahibkar bu qanunun tələbləri pozulmaqla həyata keçirilən yoxlamalardan müvafiq icra hakimiyyəti orqanına, prokurorluq orqanlarına, həmçinin inzibati və məhkəmə qaydasın-

Biznes sektoruna yeni nəfəs: prezident yoxlamaları daha 4 il dayandırır

Dövlət başçısının birbaşa göstərişi ilə sahibkarlıq sahələrində yoxlamaların dayandırılması 2021-ci ilədək uzadılacaq

da şikayət verə bilər.

Ekspertlər də təsdiq edir ki, yoxlamaların 4 il müddətinə dayandırılması əsasən kiçik və orta sahibkarlığın qorunub saxlanması baxımından müsbət addımdır. Düzdür, bu qərar qida və xidmət sektorunda müəyyən neqativ halların üzə çıxmasına səbəb olsa da, ümumilikdə real sektorun iqtisadi böhrandan çıxma bilməsi üçün əhəmiyyətlidir.

Məsələ ilə bağlı "Yeni Müsavat"a açıqlama verən iqtisadçı ekspert Pərviz Heydərov bildirdi ki, dövlət başçısının parlament qarşısında sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların dayandırılması haqda qanunvericilik təşəbbüsü ilə çıxış etməsi və 2015-ci il noyabrın 1-dən prosesin 2 il müddətinə saxlanması fəvqəladə hadisə idi: "Bu, ölkədə sahibkarlıq fəaliyyəti üçün əlavə nəfəs vermək-

lə yanaşı, sözügedən sahədə dövlət tərəfindən yeni bir stimul təsiri başlandı... Çünki məsələnin kökü dərinə idi. Və inzibati yolla müvafiq qadağa qoyulmasa idi, heç nəyin xeyri olmayacaqdı. Ona görə ki, ölkədə bəzi sahibkarların özləri də müvafiq dövlət instansiyaları ilə "birgə fəaliyyətdə" maraqlı görünürdülər. Və digərləri məhz bunun güdazına gedirdilər".

İqtisadçının sözlərinə görə, sahibkarlıq fəaliyyətinə rəsmi orqanların müdaxiləsi və qanunsuz yoxlamalar ən çox məhz orta və kiçik sahibkarlığın "belini qırır" və bu istiqamətdə inkişafın qarşısını alırdı: "Belə ki, iri sahibkarlar pis və yaxşı "çullarını sudan çıxara" bildirdilər. Orta və kiçik sahibkarların isə tab gətirməyə gücləri çatmırdı. Odur ki, prezidentin 2015-ci ilin analoji dövründə müvafiq qanunvericilik təşəbbüsü, fikrimcə, ilk növbədə ötən 2 il ərzində ölkədə məhz kiçik və orta sahibkarlığın inkişafı və bunun genişlənməsi üçün stimulyar yaratdı. Bu isə real şəraitdə olduqca vacib şərt idi. İndi məsələ bundan ibarətdir ki, qeyd etdiyim kimi, qanunvericilik irəli sürülən qadağanın vaxtı gələn ay bitir. Ötən müddət ərzində sözügedən tədbir nəticəsində itirən də çox olub, qazanan da... Odur ki, 2 il əvvəlki vəziyyətə qayıtmaq istəyəndə var, istəməyən də..."

Ekspert də təsdiqlədi ki, müddətin uzadılmasına yenidən ehtiyac var: "Düzdür, iqtisadiyyatı idarəetmədə inzibati metodlar o qədər də effektiv deyil. Uzunmüddətli perspektivdə isə heç yararlı deyil. Lakin əvvəzində bir sistem olmalıdır və yaxud mexanizm fəaliyyət göstərməlidir ki, hər şey özü-özü tərəfindən tənzimlənsin. Bu isə

təəssüf ki, hələ yaranmayıb. Məsələnin həlli yolu tam olaraq qanunvericilikdən asılı deyil. İqtisadiyyatın özündə müvafiq mexanizm formalaşmalıdır. Sahibkarlar vergidən yayınmağa çalışmamalıdır. Məmur himayəçiliyi olmamalıdır. Ümumiyyətlə, sahibkarlıq fəaliyyəti vətəndaşların sağlamlığı, millət və dövlətin təhlükəsizliyi üçün heç bir ziyan gətirməməlidir. Eyni zamanda hər bir sahibkar əldə etdiyi gəlirlərdən dövlət büdcəsinə vergi ödəməlidir. Başqa sözlə desəm, sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olanın vergi mədəniyyəti olmalıdır. Sözügedən qadağan yalnız qanunsuz və lüzumsuz müdaxilələrin, yoxlamaların qarşısını kəsmək məqsədi daşıyırdı. Heç kim vergidən yayınma bilməzdi. Müvafiq qanunvericilik təşəbbüsü də yalnız bu məqsəddə xidmət edirdi".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Ərəblər Azərbaycan ətinə dadanıb: ixracat da, qiymətlər də artıb

Azərbaycanda daxili bazarda ətin qiymətinin gündən-günə artdığı bir vaxtda məlum olub ki, ölkəmizdən ərəb ölkələrinə ət ixrac olunur. Belə ki, 2017-ci ildə Gömrük Komitəsi ilk dəfə hesabatında Azərbaycanın ət, ət məhsulları, hətta mal-qara ixracını artırması barədə məlumat verib. 2017-ci ilin I yarısında diri çəkiddə 907 min dollar məbləğində mal ixrac edilib. Bu, 2016-cı ilin eyni dövründəkindən (236,5 min dollar) 384% çoxdur. Ət və ət məhsulları ixracı 2017-ci ilin I yarısında 159,8 min dollar olub. Bu, 2016-cı ilin eyni dövründəkindən (53,4 min dollar) 299% çoxdur. Süd məhsulları, yumurta və bal ixracında (2016-cı ilin 6 ayında 788,8 min dollar, 2017-ci ilin 6 ayında 3806,5 min dollar) 489% artım olub.

Azərbaycanın ət və süd məhsullarının əsas idxalçıları Körfezin ərəb ölkələri olub. Qəterin "Lulu Group International" şirkətinin direktoru Məhəmməd Altaf bildirib ki, Qəterin iqtisadi blokadasına qədər ölkə biznesmenləri Azərbaycan və qonşu ölkələrdən məhsul idxalı ilə maraqlanmayıb. "Amma hazırda Azərbaycan və qonşu ölkələr İranın razılığı ilə Bəndər Abbas limanına çıxmaqla bu, limandan Qəterə mali 24 saata çatdırma-

Ekspert: "Fermərlərə və ya sahibkarlara göstəriş verilə bilməz ki, məhsulunu xaricə satmasın, amma..."

ğa imkan verir", - deyir, Altaf bildirib. Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi heyvandarlığın inkişafı şöbəsinin müdiri Qalib Abdullayev ərəblərin Azərbaycanın ət məhsullarına marağını təsdiq edir.

Azərbaycandan ət, ət məhsulları, diri mal-qaranın ərəb ölkələrinə ixracının kəskin artmasını bu ölkələrdən Azərbaycana turist axınının artması ilə izah etmək olar. Belə ki, ərəb ölkələrindən gələn turistlərin burada yedikləri ətin dadını daha çox bəyəndikləri və ölkələrinə xırdabuynuzlu heyvanlar idxal etdikləri barədə məlumatlar var idi. Ancaq Azərbay-

can xaricə ət məhsulları ixrac etməyə başlasa da, ölkədə ət məhsulları istehsalı az artıb. Hətta daxili bazarda qiymətli olduğundan qiymətlərdə də kəskin artım müşahidə olunur. Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına görə, 2017-ci ilin I yarısında ət istehsalı 2,4% artaraq, 312,6 min tona çatıb. Bu, yerli bazarın tələbinin 34%-i təmin edir.

Hazırda ölkəmizdə heyvandarlıqla məşğul olan fermerlər yem bazasının az olmasından ciddi əziyyət çəkirlər. Rayonlarda ot bağlamalarının qiyməti hədsiz bahalaşmış. Qış ayların-

dan isə qiymətlərin daha da artması gözlənilir. Bundan başqa, regionlarda istifadəsiz qalan özü yerlərinin də strateji məhsulların əkininə yönəldilməsi ot yığımına da ciddi təsir edib. Otlaq sahələrində pambıq, tütün, şəkər çuğunduru və digər strateji məhsulların əkilməsi heyvandarlığa ciddi təsir edib. Yemi pul ilə alaraq heyvan bəsləmək isə fermerlər üçün heç də hər zaman sərfəli olmur. Bu baxımdan ölkədə ət istehsalı azalıb. Nəticədə 2016-2017-ci illər ərzində xaricdən 28 milyon 696 min dollarlıq diri heyvan, 38 milyon 622 min dollarlıq ət və əlavə ət qida məhsulları idxal olunub.

Bunun müqabilində xarici ölkələrə ət ixrac edilməsi daxili bazarı daha da çətin vəziyyətə qoyur. Lakin istənilən halda ixracın artması və Azərbaycan məhsullarının yeni bazarlara çıxarılması müsbət haldır.

Mövzu ilə bağlı fikirlərini "Yeni Müsavat"la bölüşən iqtisadçı ekspert Vüqar Bayramov bildirdi ki, Azərbaycandan ət ixracının artması gözlənilən idi: "Çünki Azərbaycan əti keyfiyyət-

lidir və buna görə də ixrac imkanları daha çoxdur. Həmçinin Yaxın Şərq və Körfez ölkələrinə ixrac imkanları var. Bizim yerli istehsal isə tələbatı tam ödəmədiyi üçün bu, qiymətlərə təsir göstərir və gələcəkdə də təsir göstərəcək. Bir tərəfdən yerli istehlakın daxili istehsal hesabına tam ödənilməsi mümkün deyil, digər tərəfdən, qeyri-neft sektorunun ixracatı kimi ət məhsullarının da ixracatı prioritetdir. Təbii ki, fermerlərə və ya sahibkarlara göstəriş verilə bilməz ki, məhsulunu Azərbaycanda və ya xaricə satmasın. Praktiki olaraq belə bir hal mümkün deyil. Fermerlər məhsulunu xaricə satmaq istəyirsə, ona ixrac imkanları yaradılmalıdır, qadağalar olmamalıdır. Ancaq yaxşı olar ki, daxili tələbat da yerli istehsal hesabına ödənilsin və qiymət artımları baş verməsin".

Ekspertin sözlərinə görə, son dövrlər ətin qiymətinin artmasının səbəblərinə diqqət yetirsək görərik ki, artımın əsas səbəbi yem bahalaşmasıdır: "Yem məhsullarının qiymətinin artması xərcin artmasına gətirib çıxarır, nəticədə bu da qiymət artımları ilə müşahidə olunur. Ona

görə də daha məqsəduyğun olar ki, yem məhsullarının qiymətlərinin tənzimlənməsi və optimallaşdırılması ilə bağlı hökumət tərəfindən addımlar atılsın. Bu, ucuz yem məhsullarının ölkəyə idxalı ilə formasında da ola bilər, yem istehsal edənlərə yeni subsidiyalar verilməsi formasında da ola bilər. Yem qiymətinin aşağı salınması nəticədə xərcin aşağı salınmasına və ət məhsullarının qiymətinin tənzimlənməsinə səbəb ola bilər. Bu həm də imkan verəcək ki, heyvandarlıq sektoruna daha böyük investisiya cəlb etmək mümkün olsun. Hətta müəyyən dövr üçün ölkəyə qiyməti nisbətən aşağı olan ət məhsullarının idxalının həyata keçirilməsi də məqsəduyğun olar ki, ət məhsullarına olan tələb qiyməti daha optimal olan ət məhsulları hesabına ödənilə bilsin".

V. Bayramov vurğuladı ki, heç bir halda ixracın məhdudlaşdırılması arzuolunmur deyil: "Sadəcə, qeyd etdiyimiz tədbirlər həyata keçirməklə bu məhsulların qiymətini azaltmaq və tənzimləmək mümkün olar".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Azərbaycanda bütün mövcud çimərliklərə nümunə olacaq çimərlik yaradılacaq. Bunu mədəniyyət və turizm nazirinin müavini Nazim Səmədov bildirib. "Bu il çimərlik turizmi ilə bağlı müsbət nəticəyə gələ biləcəyik. Artıq Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti tərəfindən Nardaran qəsəbəsinə yaxın ərazidə 2 km-lik yer ayrılıb.

Potensial investorlarla yaxın günlərdə işlər başlanacaq. Gələn mövsümə hazırlanmasını istəyirik. Bu çimərlik klasterinin yaradılması digər çimərliklər üçün də nümunə ola bilər", - nazir müavini əlavə edib.

Təbii ki, sözügedən qərarın verilməsində bulki turistin axını zamanı sonuncuların istirahət məkanı olaraq çimərlikləri seçməsi mühüm rol oynadı.

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, eyni durum 2016-cı ilin sentyabrında da Azərbaycanda rəsmi səviyyədə müzakirə mövzusu olmuşdu. Sözügedən məsələ prezident İlham Əliyevin imzaladığı Azərbaycanda turizmin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında sərəncamda nəzərdə tutulurdu.

Tədbirlər planında çimərliklərə dair hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi,

infrastrukturun yaradılması, çimərlik operatorlarının fəaliyyətinin tənzimlənməsi, təhlükəsizlik və sair məsələlər yer almışdı.

Ərəb turistlər yerli çimərliklərə ona görə gəlməyib ki...

Nümunəvi çimərliklərin yaradılması turizm şirkətləri üçün də prinsiplə məsələ olub. Belə ki, onlar turistlərin yönləndirilməsi baxımından bir qədər əziyyət çəkiblər. Amma apardığımız ümumi söhbətlər zamanı məlum oldu ki, xüsusən ərəb turistlərin Xəzər çimərliklərinə üz tutmamasının səbəbi mental dəyərlər baxımından olub. Çünki ərəb turistlər buraya ailələri ilə birgə gəlirlər. Ölkəmizdə isə "halal çimərliklərin" sayı olduqca azdır. Tək istirahət etməyən ərəb turistlər bu baxımdan ictimai (ödənişli və ödənişsiz olmasından asılı olmayaraq) çimərlikləri tərcih etməyiblər.

Turizm üzrə ekspert Telman Zeynalov isə hesab edir ki, nümunəvi çimərlik yaradılması ideyası məntiqsizdir. Onun sözlərinə görə, Xəzər sahilində yetərincə normal standartlara cavab verən çimərlik çimərlikdir. Hansısa məmur bu oyunu atıb ortaya. Məqsəd də odur ki, özünə la-

Nardaranda turistlər

“Üçün xüsusi çimərlik

salınacaq - kim və niyə?”

“Ərəb nümunəvi yox, pulsuz, təmiz çimərlik lazımdır”

zım olan şəraiti qursun. Halbuki turistə nə lazımdır? Çimərlik ucuz və ya pulsuz, eləcə də təmiz olsun. Çiməsin, geyinsin və getsin. Amma mən sizi əmin edirəm ki, belə çirkin oyunlar getsə, bura turist gəlməyəcək”.

Ekspert hesab edir ki, Azərbaycanda istirahət yerləri çox bahadır. Onun sözlərinə görə, mehmanxanalar, restoranlarda qiymətlər maksimum qaldırılıb: “Kababın bir şişini turistə 25-30 manata satırlar. Belə qiymət olar? Bununla turisti cəlb etmək mümkündür? 5-10 varlı ərəb bura gəlirsə, öz varlı dostlarının bağlarına gələcəklər. Amma bura turist cəlb etmək istəyirlərsə, mehmanxana, dəniz qırağı boş olmalıdır. Orda heç nə tikilməməlidir. Bütün dünyada çimərliyin ətrafı boş olur, təmiz və rahat olur. Mən bir vətəndaş kimi çimmək istəyirəmsə, suya baş vurub gedərəm. Allah təala Xəzər dənizini bunlar üçün yaratmayıb ki? Sırası, kasıb insanlar üçün yaradıb”.

Abşeron çimərliyində qum qalmayıb deyən ekspertlər və “yaxşı çimərlik” olmanın qaydaları

Amma Abşerondakı çimərliklərlə bağlı fikirlər heç də hər zaman müsbət istiq-

mətə olmur. Belə ki, Abşeronda çirkli suların töküldükləri yerlər var. Çirkab suları həmin yerlərdən çimmək kimi istifadəyə imkan vermir. Son illərdə dəniz sahilində boyunca bahalı villalar və bağ evləri tikilir. Amma dənizdə təmizliyi qorumaqdan ötrü kanalizasiya sistemi quraşdırılmır. Bundan başqa, Abşeron çimərliklərində demək olar ki, qum qalmayıb, hamısını tikinti ehtiyaclarına sərf ediblər.

Ekspert rəylərində o da öz əksini tapıb ki, Azərbaycan çimərlikləri beynəlxalq miqyasda tanınmayıb. Belə ki, ölkə ərazisindəki heç bir çimərlik hələlik ekoloji təmizlik səviyyəsini əhatə etməklə 32 yüksək meyarı özündə birləşdirən «göy bayraq» sertifikatı almayıb.

Hər il dünyadakı ən yaxşı çimərliklərin siyahısını hazırlayan “TripAdvisor” portalı dünyanın ən yaxşı çimərliklərinin reytingini tərtib edib. Reyting il ərzində turistlərin çimərliklər barədə rəylərinin sayı və keyfiyyəti əsasında hazırlanıb.

Siyahıya əsasən, dünyanın ən yaxşı çimərliyi Brazilyadadır. Fernandu-di-Noronyaya kurortundakı “Baia do Sancho” adlı çimərlik reytingin birincisidir. Siyahıda ikin-

ci və üçüncü yerləri, müvafiq olaraq, Providensiales (Terks və Kaykos adaları) adasındakı çimərlik və Puerto-Rikoda yerləşən “Playa Flamenco” çimərliyi tutur.

Avropanın ən yaxşı çimərlikləri ilə bağlı ayrıca siyahı hazırlanıb. Burada isə birinci yer “Playa de las Catedrales” (İspaniya, Ribadeo) çimərliyinə məxsusdur. “Elafonisi” (Yunanistan, Elafonisi) Avropanın ən yaxşı ikinci çimərliyi olduğu halda, ilk üçlüyü “Cala Mariolu” (İtaliya, Baunei) çimərliyi təmmalayır.

Dünyanın ən yaxşı çimərliklərində isə ilginç şərtlər var. Belə ki, ən yaxşı çimərliklərdə alver qadağandır. Həmin ərazilərdə siz yeyinti məhsullarının alveri ilə rastlaşa bilməzsiniz. Ekzotik heyvanların çimərliyə gətirilməsi, turistlərlə şəkil çəkilməsi hallarından da söhbət gedə bilməz. Bundan başqa, orada səsgücləndirici ilə musiqi dinlədilməsi, spirtli içkilərin satışı qadağandır. Siyahıdakı əksər çimərliklərin ərazisində restoran fəaliyyət göstərmir. İnsanlar bu ərazilərə yemək yox, sırf günəşlənmək, üz-üzə gəlirlər. Yeni çimərlik əsl təyinatı üzrə fəaliyyət göstərir.

□ **Sevinc TELMANQIZI**

INTERPOL

“İnterpol siyasi işlərə görə axtarılanları tutur” ittihamına cavab gəldi

Ekspert: “Azərbaycanın müraciəti əsasında İnterpolun tutduğu şəxslər əsasən qeyri-siyasi cinayətləri törədənlərdir”

“Sərhədsiz Reportyorlar” təşkilatı İnterpolu (Beynəlxalq Cinayət Polisi İdarəsi) siyasi hakimiyyətlərə işləməkdə günahlandırır. Təşkilatın arqument kimi göstərdiyi isə Ukraynada həbs edilən jurnalist Fikrət Hüseynlinin işidir. Belə ki, “Sərhədsiz Reportyorlar” F. Hüseynlinin həbsi ilə bağlı yaydığı bəyanatda aşağıdakıları qeyd edib: “Ukrayna hakimiyyətini Fikrət Hüseynlini azad etməyə çağırırıq. Repressiv hökumətlərin xaricə qaçan dissidentlərin təqibi üçün çox vaxt “qırmızı xətt”indən sui-istifadə etdiyi İnterpolu islahatlara dəvət edirik”.

Öncə məlumat üçün qeyd edək ki, İnterpol 1923-cü ildə Vyanada beynəlxalq cinayət polisi komissiyası kimi təşkil olunmuş idarədir. İdarənin qüvvədə olan nizamnaməsi 1956-cı ildə qəbul edilib. İnterpolun üzvü olan ölkələrdə milli mərkəzi bürolar yaradılır. İnterpolun fəaliyyəti əsasən həddi buluğa çatmamışların cinayətçılığı, narkotik maddələrlə kontrabanda və onların qeyri-tibbi istifadəsi, qəlp pulkəsmə və qiymətli kağızları saxtalaşdırma, daxili və xarici mülki aviasiya xətlərində banditizm ilə mübarizəyə yönəldilib. Hazırda İnterpolada 190 ölkənin üzvlüyü var. Daimi iqamətgahı Fransanın Lyon şəhərindədir.

Doğrudanmı Azərbaycanın İnterpol xətti ilə axtardığı adamlar yalnız siyasi mühacirlər və ya hakimiyyətlə hər hansı bir formada problemi olan insanlardır?

Məsələ ilə bağlı “Yeni Müsavat”a danışan hüquqşünas Fərhad Mehdiyev İnterpolun ölkələrdə olan milli mərkəzi bürosunun fəaliyyəti barədə danışdı:

“İnterpolun hər dövlətdə milli mərkəzi bürosu fəaliyyət göstərir. Bu büronun isə çox işçisi olmur. Adətən orada işçilərin sayı 10 nəfər civarındadır. Lakin mümkündür ki, iri dövlətlərdə bu büro bir neçə şəhərdə fəaliyyət göstərsin. Bu büroya məlumat daxil olduğu zaman həmin informasiyanı müvafiq dövlətin Daxili İşlərinə Nazirliyinə çatdırırlar. Nazirlik isə İnterpolun təqdimatı üzrə ya kimisə tutur, ya da tutmur. Bundan sonra ekstradisiya hadisəsi başlayır. Buna isə məhkəmə nəzarət edir. Yeni şəxsin vəkili müvafiq ölkənin məhkəməsinə müraciət edir və ekstradisiyanın dayandırılmasını istəyir. Proses ümumilikdə bu şəkildə işləyir. Bunun qarşısını almaq necə olur? İnterpolun daxilində apelyasiya şurası yaratmaq mümkündür, ya yox, bu, müzakirə tələb edən məsələdir. Onu da qeyd edim ki, İnterpolun axtarılan qoyulan şəxslərin özlərinə bu barədə məlumat vermələri məqsəduş deyil. Ona görə ki, siyasi olmayan adi cinayətkarın axtarışının gizli qalması daha münasibdir. Bir məsələ də var ki, müstəqil məhkəmə olmayan dövlətdə ekstradisiyaya məruz qalan şəxs çətinlik çəkir. Bu, problem olaraq qalır”.

F.Mehdiyev bildirib ki, İnterpol tərəfindən axtarılan adları cinayətkarların sayı siyasi məqsədlərlə axtarılanlarla müqayisədə qat-qat çoxdur: “Müstəqil məhkəmənin təmin olunmadığı dövlətlərdə şəxslərin İnterpolu verilib ekstradisiya edilməsində boşluq nədirsə, bunu geniş formada düşünmək lazımdır. Ümumilikdə isə qətiyyətlə belə deyil ki, İnterpol ancaq siyasi hakimiyyətə qarşı çıxanları tutur, ölkələrinə verir. Bunu söyləmək olmaz. Onların tutduğu adi cinayətkarların sayı siyasi səbəblərlə ittiham olunanların sayından hesaba gəlməyəcək qədər artıqdır. Sadəcə olaraq, adi cinayətkarların tutulub, ölkələrinə verilməsi rezonans yaratmır. Bizim də bundan xəbərimiz olmur. Buna görə də kimlərsə hesab edirlər ki, İnterpol ancaq siyasi şəxsləri tutmaqla məşğuldur, yanlışdır. Sadəcə olaraq, müvafiq dövlətlər müraciət edirlər ki, filan şəxsi axtarılan verməyən və onu bizim üçün tutun. Belə olan hallarda İnterpol həbsin həqiqiliyini axtarmaq səlahiyyətinə sahib deyil. Ancaq İnterpolun strukturunda dəyişiklik etmək mümkündür. Onsuz da nə etsən də İnterpol dərin araşdırma apara bilməyəcək. Sadəcə olaraq, İnterpol sənədləri tələb edir ki, bu adamı nə ilə ittiham edirsiniz. Bundan başqa araşdırma aparılmır. Əlavə nə isə etmələri üçün İnterpol haqqında konvensiya dəyişilməlidir. Belə bir dəyişiklik üçün isə ümumi forum olmalı, dövlətlər toplanmalı, qərar qəbul etməlidirlər. Azərbaycanın müraciəti əsasında da İnterpolun tutduğu şəxslər əsasən qeyri-siyasi cinayətləri törədən şəxslərdir. Bütün ölkələrdə bu, belədir. Görünür, jurnalistlərin demək istədiyi budur ki, hansısa media nümayəndəsinin də tutulmasında İnterpol çıxış edə bilər. Oturub bunun qarşısını almağın yollarını tapmaq lazımdır. Bu, asan, dərhal həll yolu söylənən məsələ deyil. Araşdırma, işlər aparmaq lazımdır”.

□ **Əli RAIS**

Salyanda iki uşağı vuran sürücü qaçıb

Salyan rayonunda avtomobil iki piyadani vurub. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, şəhər mərkəzində qeydə alınan hadisə nəticəsində bir azyaşlı ölüb, bir nəfər isə ağır xəsarət alıb. Ölən 10 yaşlı Ayxan Fazil oğlu Əhmədovdur. Eyni avtomobillə vurulan 1998-ci il təvəllüdü Cavid Ehtiram oğlu Abdullayev isə ağır vəziyyətdə xəstəxanaya çatdırılıb.

10 yaşlı Salyan şəhər sakini Ayxan mağazadan çıxıb evlərinə getmək istəyərkən onu naməlum, ağ rəngli VAZ-2107 markalı avtomobil vurub. Uşaq xəstəxanaya gətirilərkən yolda keçinib.

Məlum olub ki, həmin gün balaca Ayxanın anası Aytəkin tibb bacısı işlədiyi Təxirəsalınmaz Tibbi Yardım Stansiyasının Salyan Regional Mərkəzində növbədə olub. Ona görə də o və qardaşı evdə nənələrinin yanında qalıblar. Bu vaxt Bakıdan bəyliklərinin nişanlısı Cavid Abdullayev onlara gəlib.

Bazarlıq üçün yaxınlıqdakı "Ay işığı" marketinə yollanan C.Abdullayevə Ayxan və qardaşı da qoşulub. Mağazadan çıxan zaman isə uşağı hələ də axtarıbda olan maşın vuraraq qaçıb. Həyatının son anlarını yaşayan balaca Ayxan dərhal yaxınlıqda olan insanlar tərəfindən Salyan Mərkəzi Xəstəxanasına çatdırılıb. Xəstəxanaya ağır yaralı gətirildiyini eşidən ana dərhal ona yaxınlaşıb və... bir qədər əvvəl evdə qoyub gəldiyi 10 yaşlı oğlunun cəsədini görüb...

DTX-dən iki uğurlu əməliyyat

Azərbaycan-Gürcüstan sərhədindən gömrük nəzarətindən gizli qaçaqmalçılıq yolu ilə Azərbaycana keçirilən, saxta araq istehsalı üçün nəzərdə tutulan 619 min 500 ədəd saxta aksiz markası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti tərəfindən əməliyyat yolu ilə saxlanılıb.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin İctimai əlaqələr şöbəsinin virtualaz.org-a bildirilib ki, araşdırmalar zamanı saxta aksiz markalarının çatdırıldığı qanunsuz fəaliyyət göstərən xüsusi məkanlarda keyfiyyətsiz spirtin su ilə texniki qarışığından əldə edilməklə əhalinin fiziki sağlamlığına zərərli olan və kütləvi satışa çıxarılan saxta araqların istehsal olunduğu müəyyənənəşib. Hələ, bu məqsədlə keyfiyyətsiz spirt saxlanılan çoxlu sayda çənlər aşkarlanıb.

Başlanılmış cinayət işi üzrə Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Vergilər Nazirliyi tərəfindən birgə araşdırmalar davam etdirilir.

Azərbaycan Respublikasında vətəndaşların fiziki sağlamlığına, xalqın genofonduna qəsd edən hər növ qanunsuzluğun qarşısı bundan sonra da qətiyyətlə alınacaq.

DTX Binəqədiddə qeyri-qanuni dini fəaliyyət aşkarlayıb. Oktyabrın 17-də Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK), Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) və yerli icra hakimiyyəti orqanları əməkdaşlarının birgə iştirakı ilə dini qurumların fəaliyyət qaydasının pozulması haqqında daxil olan məlumatın yoxlanılması məqsədilə "Binəqədi rayonu dini icması" (Binəqədi rayonu, 8-ci mikrorayon, İbrahim Dadaşov küçəsi) və "İrfan dini icması"na (Binəqədi rayonu, 8-ci mikrorayon, Azadlıq prospekti, ev 15) baxış keçirilib.

Komitənin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, baxış əsnasında hər iki ünvanda qanunazidd qaydada dini ayinlərin icrası aşkar edilib. Adıçəkilən dini icmalarda qeyri-qanuni olaraq dini ayin icra edən Əhədov Cəlal Zakir oğlu, Həsənzadə Ramin Abdulla oğlu barəsində DQİDK-nın əməkdaşları tərəfindən Azərbaycan Respublikası İnzibati Xətalər Məcəlləsinin 515.0.2. və 515.0.3-cü maddələri ilə inzibati xəta haqqında protokol tərtib edilərək aidiyyəti üzrə məhkəməyə göndərilib.

"Qaçqın teatrları nəyə lazımdır, bağlasınlar". Aparıcı Rövsənə Bektaşinin efirdən səsləndirdiyi bu fikirlər artıq neçə gündür ki, müzakirə olunmaqdadır. Aparıcı qeyd edib ki, kiçik teatrlar heç də görəkli deyil:

"Düşünürəm ki, balaca-balaca teatrlardansa, onu böyük etsinlər. Nəyə lazımdı bu cıqqılı teatrlar? İrəvan Gənc Tamaşaçıları, Şuşa teatrları nəyə lazımdır? Yerindən duran ora sənət gətirir, biz də xəcalət çəkirik. Şuşa Teatrları nə edir?"

Aparıcının qalmaqalı fikirlərinə tezliklə adıçəkilən te-

Məcburi köçkün rayonları teatrlarının bağlanması təklifi etiraz doğurdu

Professor Məryəm Əlizadə: "Teatr nə qədər çox olsa, insanların mənəvi qidası bir o qədər artar, cinayətlər, yaramaz işlər azalar"

atrların rəhbərləri tərəfindən reaksiya bildirildi. Azərbaycan Dövlət Gənc Tamaşaçıları Teatrının direktoru Mübariz Həmidov report.az saytına açıqlama verərək bildirib ki, bəzi insanlar teatrları belə düşünməmiş sözlərlə nəzərdən salırlar: "Bu, Azərbaycan mədəniyyətidir, peşəkar milli teatrlarımız ayrılmaz bir qoludur. İstər Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrını, istərsə də İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrını. Azərbaycandakı məcburi köçkün teatrlarının dünyada analoqu yoxdur, bu teatrlar yaşamaqdır. Burada çalışan insanlar fədakarlardır ki, belə bir vəziyyətdə bu teatrları yaşadıblar. Bu aparıcının teatrın fəaliyyətindən, repertuarından, tarixindən heç xəbəri yox imiş. Belə fikirlərə qəti şəkildə etiraz edirik. 10 milyon xalqın qarşısına çıxıb belə sözlər söyləmək bilirmirəm nəyə qulluq edir. Bu, çox düşünülməmiş fikirlərdir. Qaldı ki, "teatra hər bir sənət gətirir" sözü, sənəti gətirmirlər, sənəti yaradırlar, yaşadırlar. Onu yaradanlar fədakar insanlardır, onlara dəstək olmaq lazımdır, belə sözlər demək lazım deyil".

İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrı 1882-ci ilin əvvəllərində İrəvanda yarandı. Həmin illərdə şəhər gimnaziyasının müəllimi, tanınmış maarifpərvər Məşədi İsmayıl özünün şagirdləri ilə Vasaq Mədətovun "Tamaşkarlıq düşməni qazanır" pyesini tamaşaşaya hazırlayıb. 1886-cı ildə isə teatra Firudin bəy Köçəri rəhbərlik edib. Onun rəhbərliyi və rejissorluğu ilə Mirzə Fətəli Axundzadənin "Lənkəran xanının vəzirini", "Müsyö Jordan və dərviş Məstəli şah", "Hacı Qara", Sultanməcid Qənizadənin "Dursunəli və ballıba-

dı" və sair pyeslər tamaşaya qoyulub.

Teatr dövlət statusunu 1928-ci ildə alıb, 35-ci ildə isə teatra Cəfər Cabbarlının adı verilib.

1988-ci ildə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi başlanan zaman ermənilər teatrın bütün ləvazimatlarını yandırdılar. Bakıya gələn teatr bir müddət Akademik Milli Dram Teatrının nəzdində teatr-studiya kimi fəaliyyət göstərib. Yalnız 2008-ci ildə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin sərəncamı ilə paytaxtın Binəqədi rayonunda yerləşən Məhəmməd Əmin Rəsulzadə adına Mədəniyyət Sarayı Cəfər Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının balansına verilib. Tanınmış aktyor İftixar Piriye 2000-ci ildən bu günə qədər teatra rəhbərlik edir. Çox sevincirici haldır ki, teatr son illərdə Türkiyədə, İranda, Gürcüstanda, Rusiya Federasiyasının Dağıstan vilayətində uğurlu qastrol səfərlərində olub.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat" qəzetinin əməkdaşı Cəfər Cabbarlı adına İrəvan Dövlət Azərbaycan Dram Teatrının mövqeyini öyrənib. Teatrın direktoru İftixar Piriye mövzuya münasibə bildirərək deyib: "Teatrlarımız dövlətçiliyimizin bugünkü mənzərəsini özündə ehtiva edən əsərlərlə geniş fəaliyyət göstərir. Bildiyiniz kimi, teatrın binası var. Lakin orada, sadəcə, məşqlərimizi aparırıq. Tamaşalarımızı isə böyük teatrların səhnələrində təqdim edirik. Eyni zamanda həm respublika miqyaslı, həm də respublikadan kənar qastrol səfərləri həyata keçirməklə fəaliyyət göstərir. Teatrlarımız əsasən vətənpərvər ruhlu tama-

şalara müraciət etdiyinə görə özünəməxsus tamaşaçıları var, salonlarımız həmişə dolu olur. Aparıcının dediyi fikirlərə gəldikdə isə, ilk növbədə bu barədə mütəxəssislər fikir bildirməlidir. Daha sonra dövlətin teatr sənəti, onun inkişafı haqqında özünün strategiyası var. Bu əhatədə məsələ hər həllini tapmalıdır. Amma hər tamaşaçı və ya vətəndaş teatr sənəti ilə bağlı fikir söyləyəndə ona cavab vermək, sözlərini dəyərləndirmək düşünürəm ki, doğru olmazdı".

Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrının əsası hələ 1848-ci ildə Şuşada qoyulub. Məlum olduğu kimi, həmin dövrlərdə Şuşa mədəniyyət beşiyi hesab edilirdi. Vaxtaşırı tamaşalar səhnələşdirilir, konsertlər təşkil olunurdu. Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatrı isə rəsmi olaraq 1990-cı ildə fəaliyyətə başlayıb. Lakin 1992-ci ildə Şuşa şəhəri işğal edildikdən sonra kollektiv Bakıya pənah gətirib. Yaradıcılıq fəaliyyəti ilə öz acılarını unudurmağa çalışan teatr hazırda Gənc Tamaşaçıları Teatrının binasında

məşqlərini davam etdirir. Əməkdaşımız qalmaqla bağlı teatrın mövqeyini öyrənməyə çalışsa da, zəngləri cavabsız qalıb.

Bəs "qaçqın" adlandırılan bu teatrlar bağlanılınsını?

Teatrşünas, professor Məryəm Əlizadə sualımıza bu cür cavab verdi: "Mədəniyyət və Turizm Nazirliyində o işləri gözəl bilən insanlar çalışır və onlar çox gözəl bilirlər ki, teatrlar xalqa nə dərəcədə lazımdır. Ötən il Varşavada oldum. Təəvvür edin ki, bir şəhərdə 38 teatr var. Yəni ki, teatr nə qədər çox olsa, insanların mənəvi qidası bir o qədər artar, cinayətlər, yaramaz işlər azalar, insanlar mədəni məkanlara toplaşarlar və sairə. Nə olsun, Rövsənə Bektaşinin belə bir fikir söyləyir? Qoy söyləsin. Müxtəlif fikirlərə dözümlü olmalıyıq. Amma mənim fikrim budur ki, əksinə, teatrların sayını artırmaq lazımdır, nəinki azaltmaq. Çox sevincirici haldır ki, dövlətimiz də bu mövqedədir və bacardığı qədər dəstək göstərir".

□ Xəlilə GƏRAY

Cümə söhbətləri
Bismilləh-Rahmə-nir-Rahim!
 Bəşəriyyətə, insanlara Allah tərəfindən verilmiş ən böyük nemətlərdəndir ki, öz halı, durumu haqqında düşünə bilsin. Bir-mənəvidir ki, əgər bizlər öz halımız, durumumuz haqqında düşünməsək, qəflət etsək, müxtəlif əxlaqi xəstəliklərə, mərzələrə yoluxmamız labüdd olar.

Gizli əxlaqi xəstəliklər - ən qorxululardır

Əxlaqi xəstəliklərin də içərisində elələri var ki, gizli-dirlər. İnsan həmin xəstəliklərə yoluxur, amma onların fərqi-qində olmur. Fiziki xəstəliklərin də içərisində bu cür xəstəliklər var. Məsələn, bir insanın şəkərli diabeti olanda, əgər yoxlatdırmasa, ola bilər ki, heç fərqi-qində də olmaz ki, onun şəkəri var. Bu xəstəliyin cürbəcür əlamətləri olacaq, amma yoxlanmayana qədər fərqi-qində olmayacaq ki, bütün bu əlamətlər onda gizli şəkildə olan şəkər xəstəliyindən qaynaqlanırmış.

Bu insan şəkər xəstəliyinin yaratdığı fəsadları müalicə edəcək, amma problem həll olmayacaq. Bir gün gözə, bir gün ürəyə, təzyiçə, ayağa, bədənin müxtəlif əzələlərinə vura bilər. İnsan da şəkər xəstəsi olduğunu bilmədiyi üçün bir gün elə biləcək gözünün problemini, bir gün elə biləcək ayağının problemini və s. Onları müalicə etmək məşğul olacaq, amma məsələ həll olmayacaq.

O cümlədən də əxlaqi xəstəliklərin içərisində ən dəhşətliyə, ən ağır olanları o xəstəliklərdir ki, onlar gizli şəkildədirlər, insan onlardan xəbərdar deyil. Həmin xəstəlik insanda o formada ola bilər ki, hətta yanında o xəstəlik barədə danışa bilərlər, o da təsdiqləyər ki, həqiqətən də ən pis xəstəlikdi, amma özünün də ona yoluxduğunun fərqi-qində olmaz.

Əxlaqi xəstəliklərin içərisində ən ağır xəstəliklər onlardır ki, gizli şəkildədirlər. O gizli xəstəliklər içərisində insanın tutulma ehtimalı yetərinə yüksək olan xəstəlik - kibr, təkbəbbür, insanın özünü böyük bilməsidir. İnsanın bütün müsibətləri, bütün faciələri, bütün müşkülləri çox zaman ondan qaynaqlanır. Biz sadəcə bunun nəticələrini müşahidə edirik.

Ən təhlükəli mənəvi xəstəlikdən nıcat yolu

İslamın mahiyyəti bu 2 cümlədə xülasələnib

Əgər İslamın, inancımızın insan həyatına təsir edə biləcək amillərini, bütün mahiyyətini iki cümlədə bəyan etmək istəsək, ümumiyyətlə, bir kəs İslamın mahiyyətini bilmək istəsə, iki cümlədə xülasə etmək olar: birincisi - "Mən qovulmuş şeytandan Allaha pənah aparım", ikincisi - "Bütün işlərimi Rəhman və Rəhim olan Allahın adı ilə başlayıram".

Bu iki cümlədə İslamın bütün mahiyyəti cəmlənib. Bizim iki işimiz olmalıdır. Bir, biz şeytanın (İn) malik olduğu bütün mənfi xüsusiyyətlərdən təmizlənməli, uzaqlaşmalıyıq. İlk işimiz bu olmalıdır ki, İblis (İn) bütün tələ və hiylələrindən Allaha pənah aparmalıyıq. İkincisi - Allahın bəyəndiyi bütün xüsusiyyətlərə sahiblənməliyik.

Əgər desək ki, ən şeytani, İblisvari xüsusiyyət hansıdır, deyə bilərik ki, bu, təkbəbbürdür. Biz görürük ki, insanın əxlaqi xüsusiyyətləri içərisində ən pis sayılan əməl - təkbəbbürdür. Peyğəmbərimizin (s) bəyanında görürük ki, Allah qatından ən mənfur, ən nifrətə səbəb

Hacı İqar İBRAHİMOĞLU, ibrahimoglu@gmail.com
İlahiyyatçı-filosof, İçərişəhər Cümə məscidinin imam-camaatı

olan əməl - təkbəbbürdür.

Təkbəbbür - insanın qeyri-təbii yüksəlişə can atmasıdır

Təkbəbbür - insanın böyümək istəyinə qeyri-dürüst reaksiyasıdır. İnsanın içərisində fitrətən inkişafa can atma, böyümək istəyi var. Bu təbii, fitri istəyin qeyri-düzgün, yanlış həyata keçirməyə cəhd göstərilməsinə təkbəbbür deyilir.

Bunu daha aydın başa düşmək üçün bir ibrətli hekayəyə toxunaq. Gümüşü qovnaq ağacı var ki, çox böyük, möhtəşəm ağacdır. Bu ağac hardasa olsa, ona fikir verməyib keçmək mümkün deyil. Onun bir toxumu olur. Həmin toxum, adi, kiçik bir şəkildə olur. Bu toxum istəyir ki, görsənsin. Küleyə qoşulur, ora-bura uçur ki, onu görsünlər - bir şey alınmır. Rəngli yarpaqların üzərinə özünü salır ki, bəlkə orada görsünlər - bir şey əmələ gəlmir. Hər nə edir ki, ona diqqət etsinlər, insanlar onu görmür.

Çox da görsənmək istəyəndə, onu gören yalnız iki tip varlıq olur: onu yemək istəyən quşlar və həşəratlar. Ona maraqlı göstərən yalnız onu yemək istəyənlər olur.

Bir gün artıq bu toxum yorulur, həyatdan küsür, inciyir, arzusuna, istəyinə çatmır. Allah üz tutur, deyir: "Allahım, bu nə həyatdır ki, mən öz arzularıma çatmıram, böyüyə bilmirəm, mənə diqqət etmirlər".

Ona ilham gəlir: "Ey mənim əziz, yaratdığım kiçik varlıq! Sən çox böyüksən, təsəvvür etdiyindən də böyüksən. Amma, sən özünü böyüməkdən məhrum etmişən. Sənin böyüməyin - təkamülün göstərməkdən keçmir, əksinə, sən özünü gizlədəndə böyüy-

çəkərsən".

Toxum gizlətməklə necə böyük mümkün olduğunu başa düşür. Amma, özünü torpağa atır, torpaqda gizlənir. Torpaqda artıq bunu heç gören olmur. İllər keçir, həmin toxumdan elə bir böyük ağac meydana gəlir ki, onu görmədən keçmək mümkün olmur...

Əslində çox ibrətli məsələdir. Əgər biz Allah hüsurunda dəyərimizin olmasını istəyirik-sə, bu, özümüzü göstərməkdən deyil, əksinə təvazökarlıqdan keçir. Təvazösüz insanın təkamülü yoxdur.

"Mən buna layiq deyiləm..."

Digər bir ibrətamiz deyim.

şümlənmiş yerdə bitir, insanın da təkamülü, yüksəlişi təvazökarlıq ab-havasında mümkün olur.

Həzrət İsa (ə) bir gün səyahətə çıxır. Səyahətə çıxmaq onun həyatının tərkib hissəsi olur. Onun ətrafındakı insanlardan biri ona qoşulur. Dənizdən keçməyə gəlirlər. Dənizin üzərindən keçəndə, Həzrət İsa (ə) kamil yəqin və xalis niyyətlə "Bismillah" deyir və suyun üzəri ilə hərəkət edir. Həzrət İsa (ə) ilə birlikdə olan həmin insan da kamil halda, ixlasla və yəqinlə "Bismillah" deyir və o da Həzrət İsanın (ə) ardınca yeriyir.

Onlar yollarına davam edirlər, həmin bu şəxs öz-özünə düşünür: "İlahi, Həzrət İsa (ə)

tələmə diqqət edəndə görürük ki, bu Peyğəmbərimizin (s) malik olduğu bənzərsiz bir xüsusiyyətdir. Bu nurani ayənin təfsirində Peyğəmbərin (s) həyatından çox gözəl bir hekayə çatdırılır. Peyğəmbərimizin (s) Mədinədə olduğu bir dövrdür və İslam artıq hər tərəfə yayılmağa başlayır. Səhrada yaşayan, çadırdə yaşayan insanlara da artıq İslam çatır, onlar da İslamı qəbul edirlər.

Mədinədən bir qədər uzaqda yerləşən, həmin çadırlarda yaşayan bir qoca nənə olur ki, Peyğəmbərimizin (s) görmək istəyir. Övladlarına müraciət edir ki, onu Mədinəyə aparsınlar ki, Peyğəmbəri (s) görsün. O cür olur ki, getmək fürsətləri və tofi-

da suyun üzəri ilə hərəkət edir, mən də suyun üzəri ilə hərəkət edirəm. Həzrət İsanın (ə) mənədən nə üstünlüyü var?". Bu sualı düşünür və xudbinlik, özünü-bəyənəmə və təkbəbbür hissi onda baş qaldırır. Elə ki, bu, onda baş qaldırır, o, yığılır və suya batır. Həzrət İsanı (ə) köməyə çağırır. Həzrət İsa (ə) onu qaldırır və ondan nə etdiyini soruşur. Həmin kəs deyir: "Mən bir anlığa düşündüm ki, Həzrət İsa (ə) da suyun üzərində hərəkət edir və mən də suyun üzərində hərəkət edirəm - gör mən nə vəziyyətdəyəm?! Bunu düşünəndə mən suya düşdüm".

Həzrət İsa (ə) ona deyir: "Allah sənə məqam inayət etmişdi, sən günah etdin, xudbinlik etdin və nəticədə bu vəziyyətə düşdün. Sən tövbə et ki, Allah səni bağışlasın".

Təkbəbbür olduqca böyük bir eyibdir. İnsanın özünü böyük bilməsi, önəmli bilməsi, özünə vurğun olması çox böyük eyibdir. Hətta insan birinin eyibini eşitsə, desə ki, nə yaxşı ki, mən elə deyiləm - bu da təkbəbbürdür. Əksinə, insan birinin eyibi haqqında eşidəndə, gərək dərhal öz eyiblərinə nəzər salsın ki, bəlkə onda da hansısa eyiblər var, amma fərqi-qində deyil.

İnsanın bu cür etməsi onun təvazökarlığından xəbər verir və əslində ən üstün əxlaqi keyfiyyət də elə təvazökarlıqdır.

Peyğəmbərimizin (s) nümunəsində təvazökarlıq

Çox dəyərli Quran müfəssiri Molla Fətullah Kaşani cənabları dəyərli "Minhəcus-Sadiqin" təfsirində "Qələm" surəsinin dördüncü ayəsinin təfsirində Peyğəmbərimizlə (s) bağlı çox önəmli hekayəni çatdırır. Ayədə buyrulur: "Həqiqətən Sən böyük əxlaqa malik-sən".

Peyğəmbərimiz (s) böyük bir əxlaqa malikdir. Təfsiri nöq-

qatları yaranmır. Hər gün dua edir, Allahdan istəyir ki, Peyğəmbərin (s) ziyarəti nəsibi olsun. Hər gün onların həyat gedişatı belə olur ki, oğlanlar öz işləri ilə bağlı səhraya gedir, anaları su, yemək baxımından hazırlıq işləri görür. Növbəti gün oğullar yenə səhraya gəlir, həmin yaşlı ana su qabını götürür və su üçün gedir. Bu zaman Peyğəmbər (s) həmin məntəqədə yaşayan bir neçə müsəlmanla həmin yerdən keçir. Peyğəmbərimizin (s) bu səhnəni görür və ondan icazə istəyir ki, su qabını götürsün və quyudan su çıxartsın.

Həmin bu yaşlı ana razı olur və bunun müqabilində onun üçün dua edəcəyini deyir. Peyğəmbər (s) suyu çıxardır və su qabını da götürüb, onu çadırına tərəf gedirlər. Peyğəmbərimiz həminə suyu daşıyarkən onun mübarək üzündən tər də axmağa başlayır. Yanındakılar götürməyə istəyirlər, amma Peyğəmbərimiz (s) bildirir ki, ümmətin yükünü özü daşımaq istəyir. Həmin məntəqəyə çatırlar, yer-böyər edirlər və gedirlər. Bir az keçir ki, övladları gəlir və ana onları danışıq. Oğlanları həmin tərəfə gedirlər, görürlər ki, Həzrət Rəsulallahdır (s). Övladları bildirir ki, anaları onun Peyğəmbər (s) olduğunu bilməyib və uzun müddət həsrətindədir ki, ziyarətinə getsin. Peyğəmbər (s) geri dönür, anaya vəziyyəti çatdırırlar, ana Peyğəmbəri (s) ziyarət edir, şükürünü həyata keçirir.

Bu, Peyğəmbərimizin (s) təvazösü idi və ən üstün əxlaqi idi.

Allahım, bizlərə təkbəbbürdən uzaq olmağı nəsib et!

Allahım, bizə Peyğəmbərimizdən (s) nümunə götürüb, təvazökar davranmağı nəsib et!

Allahım, şeytandan (İn) Sənə pənah gətirməyi və Sənin rəhmətinə sığınmağı bizlərə nəsib et! Amin!

MÜSAVAT

Son səhifə

N 216 (6830) 20 oktyabr 2017

Səhər yeməyi yeməyənlər qatara minməsə yaxşıdır

Lissabondan 50 kilometr məsafədə yerləşən Setubal şəhəri ilə qatar səfərini təmin edən Fertagus şirkəti səfərlərinə ilginç bir xəbərdarlıq edib. Məlum olub ki, ilin ilk altı ayında, səhər saatlarında 51 qatar səfəri zamanı baş verən ləngimələrin səbəbkarı səfərlərin özündən getməsidir. Firma nümayəndələri bildiriblər ki, "bir çox özündən getmə halları düşük qan şəkəri ilə bağlıdır". Gündə 70 min insana xidmət göstərən Fertagus bu səbəbdən də belə bir çağırış edib: "Səhər yeməyi yemədən edilən hər bir səfər səfərlərə pis təsir göstərə bilər. Odur ki, səhər yeməyi yemədən qatara minməyin". Bu, tövsiyə xarakterli kimi görünə də, əslində şirkətin əsas tələblərindən biridir.

Dəfn mərasimini 1 illik kreditlə yola vermək olar -ilginç kampaniya

Türkiyənin Konya şəhərində bir firma dəfn mərasimini yola vermək üçün insanlara maraqlı yardım edir. Belə ki, artıq bu prosesi də 12 aylıq kreditlə yoluna qoymaq olur. Firma cənazəni evindən götürmək, meyiti yumaq, kəfənləmək və mərmər məzar hazırlamaq əməliyyatlarını da boynuna götürüb. Bütün bu proses 500-2500 AZN civarındadır. Firma da hesab edir ki, insanların bu ağır günündə onları daha da ağır yükün altına atma doğru deyil. Bu səbəbdən də 6 ay öncə belə bir kampaniyaya başlamaq barədə qərar veriblər.

Parasütcünün əynindən şalvarını çıxardılar

Amerikanın Yuta ştatında bir parasütcü hoppanma zamanı digər parasütcünün şalvarını əynindən çıxarıb. Bu barədə "Daily Mail" xəbər verib. İdmançı ekstremal Mayls Mortensen təyyarədən hoppanandan qısa müddət sonra dostu da aşağı hoppanıb və ona yaxınlaşan kimi şalvarının kəməri açaraq şalvarını aşağı çəkib. Parasütcü bu hərəkətə manyakal gülüşlə cavab verib. Ardınca isə soyuqdan şikayət edib və hansısa formada şalvarını yuxarı çəkməyə cəhd edib. Amma bunu etməyi bacarmadığı üçün yerə şalvarsız enmək zorunda qalıb. 2016-cı ildə

Teksasda parasütcü yerə düşən zaman öz idman ayaqqabılarını itirib. Onun

Kirayənişin ev sahibindən 40 min dollarlıq qisas aldı

Amerikalı Aleks Ayelo Viskonski ştatında yerləşən Kenoşa şəhərində yaşadığı evi yararsız vəziyyətə salıb. Evin gerçək sahibi hesab edir ki, o, bu yolla evdən çıxarılmasının intiqamını alıb. Yerli hakimiyyət orqanlarının məlumatına görə, evdəki kanalizasiya boruları sementlə örtülüb, evin divarlarında deşik açılıb. Bundan başqa, evin qapıları sındırılıb, tavana isə qırmızı rəng vurulub. Evə vurulan ziyanın dəyəri 40 min dollar olaraq qiymətləndirilib. Yerli polis şübhəli şəxsin həbsi üçün order yazıb. Fövqəladə durumlara görə kirayənişinin evdən çıxarılması təkcə Amerikada baş vermir. Rusiya və Türkiyə təcrübəsində də belə hallar olur. Məsələn, sentyabrın ortasında Omskda evdən zorla çıxarılan kirayənişinlər evin qapısına benzin töküblər və sonradan qazi yandırılıblar.

Gündə 15 dəqiqə gözəl şeylər haqda düşünsəz...

Tibetli rahib Matye Rikar planetin ən xoşbəxt adamı kimi tanınsa da, etiraf edib ki, bu, belə deyil. Onun dediyinə görə, dünyada elə hadisələr var ki, onu qəmgin edir, tam xoşbəxt olmasına imkan vermir. 70 yaşlı buddistin dediyinə görə, jurnalistlərin ona qoyduğu "dünyanın ən xoşbəxt adamı" titulu o qədər də ona uyğun deyil: "Mən dünyada daha xoşbəxt rahiblər tanıyıram".

Rikar bildirib ki, xoşbəxtliyin sirlərindən biri də gündə 15 dəqiqə boyunca gözəl şeylər barədə düşünməkdir. Bundan başqa, o, insanların müqayisələrə çox əhəmiyyət verməməsinin vacibliyindən danışıb. Deyib ki, müqayisə hər zaman xoşbəxtliyi öldürür. Onun sözlərinə görə, xoşbəxtlik daim məşq etməli olduğumuz veriddir. Rikar bir neçə gün fasiləsiz olaraq meditasiya ilə məşğul olmaq qabiliyyətinə malikdir.

QOÇ - Hıyanətdə olan kişiyə qorun. Çünki kosmik fon bu gün uşaqların zədələne biləcəyini bildirir və yalnız siz bunu əvvəlcədən duya bilərsiniz. Nəhərdən sonra büdcənizdə artım gözlənilir.

BUGA - Səbrli olmaq bir yerə qədərdir. Çünki həyatda elə məqamlar var ki, cəld reaksiya bildirməlisiniz. Saat 12-dən 16-ya qədər sizə belə bir taktika lazım olacaq. Həmsöhbətiniz olan hər adama etibar etməyin.

ƏKİZLƏR - Daha çox işgüzar bir təqvim kimi yadınızda qalacaq. Ötən həftədən yığılıb qalmış iş problemlərini yenidən hərəkətə gətirmək və sürətlə başa çatdırmaq lazımdır. Axsama doğru yolda diqqətli olun.

XƏRÇƏNG - Sənədləşdirmə işlərində bir qədər diqqətli olun, xüsusən də nahara qədər. Bunu bacarsanız, gün ərzində hər hansı probleminiz olmayacaq. Daxili sabitliyinizi qorumaq üçün yaxşı həmsöhbət seçin.

ŞİR - Qətiyyətli olmaq indi başlıca vəzifənizə çevrilməlidir. Əks təqdirdə, sizə qarşı olanların sayı arta bilər. Günortadan sonra nəzərdə tutduğunuz planların həllinə doğru sürətli gedişiniz olacaq.

QIZ - Təxminən saat 12-yə daxili sabitliyinizi qoruyun, ələlxüsus da fəaliyyət müstəvisində diqqətli olun. Bunun öhdəsindən gəlsəniz, günün sonrakı saatlarında ümumi gedişatdan razı qalacaqsınız.

TƏRƏZİ - Maliyyə baxımından uğurlu gün hesab etmək olar. Bu səbəbdən pulla bağlı bütün planlarınızı hərəkətə gətirin. Ulduzların düzümü hazırkı mərtəbəyə gəlməyinizdə rolunu unutmamağı tövsiyə edir.

ƏQRƏB - Qarşınızda neytral bir gün durur. İştirakçısı olduğunuz proseslərdə qeyri-adi bir olay baş verməyəcək. Amma daha çox müsbət yönümlü mənzərə yaratmaq üçün səylərinizi artırmalısınız.

OXATAN - Saat 14-16 aralığını nəzərə almasaq, bu təqvim xeyrinizə işləyəcək. Özü-nüzlü çıxılmaz durumda hiss etməkdənsə, reallığa uyğun addım atın. Başqalarının şəxsi həyatına müdaxilə etməyin.

OĞLAQ - İş münasibətlərini şəxsi münasibətlərlə qarışdırmayın. Bu, nəzərdə tutduğunuz hədəflərə çatmaqda sizə mane ola bilər. Ağıllı və təcrübəli adamların məsləhətlərindən yararlanın. Bu gün səfərə çıxmayın.

SÜTÖKƏN - Aqlınız kəsməyən hər hansı işə qol qoymayın. Son zamanlar təcrübəniz olmayan sahələrə girişməyinizi sizi pərt edə bilər. Günün ikinci yarısını sevgiyə, qohumluq münasibətlərinə həsr edin.

BALIQLAR - Günün ümumi mənzərəsi sizi qane etməyə bilər. Amma bütün daxili gücünüzü səfərbər etməklə bu gərginlikdən qurtula bilərsiniz. Xüsusən də nəhərdən sonra zamanı xeyrinizə dəyişmək imkanınız olacaq.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

7 il bar verməyən ağacdan əcaib meyvə

Türkiyənin Eskişehir şəhərində Semih Yaşarın bağçasında qərribə bir meyvə bitib. 2010-cu ildə heyva ağacı kimi aldığı ağac 7 il sonra ilk meyvəsini verib. Amma bu, qeyri-adi meyvə olub. Belə ki, görüntüsü alma, armud və heyvaya bənzəyən meyvənin dadı meyxos olub. İndi S.Yaşar həmin meyvənin nə olduğunu tapmaq üçün alimləri, botanikləri bağına dəvət edib: "Bağçada hər növ meyvə ağacının olmasını istədik. Heyva ağacımız olmadığı üçün heyva fidanı aldım. Hamının heyva ağacı çiçəklənirdi, amma bizimki yox. Ağacın yarpaqları heyvaya bənzəyirdi, amma illərlə meyvə vermədi. Keçən il qədər ağac çiçək açdı, meyvəsi qoz boyda olanda tökülürdü. Ən son bu il tam bir meyvə verdi. 7 il sonra nə olduğunu anlama bilmədiyiniz bir meyvəyə sahib olduq".

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.